



Mosonmagyaróvári Helyi Közösség



HELYI KÖZÖSSÉGI FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

2014-2020

2020. szeptember 8.

4. átdolgozott verzió



Tartalom

Vezetői összefoglaló.....	4
1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata.....	5
1.1 A tervezési folyamat átláthatósága	5
1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során	5
1.3 A stratégiaalkotásba bevont szereplők.....	6
1.4 Közösségi bevonás eredményei.....	6
1.5 A közös munka folyamata	6
2. Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása	8
3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.....	12
3.1 Helyzetfeltárás	12
3.1.1 Az akcióterület térszerkezeti specifikumai	12
3.1.2 Környezeti adottságok.....	15
3.1.3 Kulturális erőforrások.....	16
3.1.4 Közszolgáltatások	19
3.1.5 A társadalom és a gazdaság állapota.....	21
3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások.....	24
3.2.1 Koherencia a 2014-2020 közötti Operatív Programokkal.....	24
3.2.2 Koherencia a megyei és városi fejlesztési tervekkel	24
3.2.3 Gazdasági és környezeti fejlesztést célzó programokkal való koherencia.....	28
3.2.4 Közösségi, kulturális szabályozással való koherencia	29
3.3 SWOT analízis.....	30
3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása.....	32
4. A stratégia jövőképe.....	35
5. A stratégia célhierarchiája	35
5.1 Program- és prioritásspecifikus kimeneti- és eredmény indikátorok.....	35
5.2 A specifikus célok és hozzájuk rendelt indikátorok	36
6. Cselekvési terv.....	40
6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása.....	40
6.2 A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek (összefoglalás)	47
6.3 Együttműködések.....	53
6.3.1 Indoklás.....	53
6.3.2 Kapcsolódó specifikus célok, tématerületek, források.....	54
6.4 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei.....	54
6.4.1 A HACS összetétele	55
6.4.2 Szervezeti felépítés és felelősségi körök	56

6.4.3	Kapacitás.....	58
6.4.4	A működés fizikai feltételei.....	59
6.4.5	A működés költségei.....	59
6.4.6	Kockázatkezelés.....	59
6.5	Kommunikációs terv.....	61
6.5.1	A célcsoport meghatározása.....	61
6.5.2	Kommunikációs eszközök, tevékenységek.....	61
6.5.3	A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés bemutatása.....	62
6.5.4	A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és humán kapacitás bemutatása	62
6.5.5	Kommunikációs ütemterv.....	62
6.5.6	Kommunikációs tevékenység pénzügyi terve.....	63
6.6	Monitoring és értékelési terv.....	65
6.7	Horizontális célok.....	68
6.7.1	Esélyegyenlőség.....	68
6.7.2	Fenntarthatóság.....	69
6.8	A HKFS innovatív elemeinek bemutatása.....	69
7.	Indikatív pénzügyi terv.....	70
	Nyilatkozat a HKFS elfogadásáról.....	72

Ábrajegyzék

1. ábra:	Mosonmagyaróvár akcióterülete.....	8
2. sz ábra:	A Mosonmagyaróvári Helyi Akciócsoport szervezete.....	58

Vezetői összefoglaló

A jelen dokumentum a **Mosonmagyóvári Helyi Közösség** (CLLD HACS) Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiája (HKFS), amelyet a közösségvezérelt helyi fejlesztések megvalósítása érdekében, a sikeres HACS-regisztrációt követően készített el a helyi közösség.

A stratégia megvalósításához a tervezési és finanszírozási keretet a TOP 7.1.1-16 *Kulturális és közösségi terek infrastrukturális fejlesztése és helyi közösségfejlesztés a városi helyi stratégiákhoz kapcsolódva* című kiírása biztosítja. A HKFS **akcióterülete Mosonmagyaróvár teljes közigazgatási területét**, teljes lakosságát lefedi, így a maximálisan elnyerhető **400 millió forintos keret** felhasználásával számoltak a dokumentum készítői.

A stratégia a város egyedi határközeli fekvése és a helyi közösséget érintő demográfiai jellemzői (nagyértékű ingázás és bevándorlás) alapján az átfogó cél és a specifikus célok, illetve intézkedések beazonosításánál a meglévő kulturális-épített és környezeti adottságokra, erősségekre építi fel a közösségépítő tevékenységek rendszerét, amelynek fő célja a városi közösség erősítése.

A stratégia három specifikus céljához összesen 5 intézkedést kapcsol, amelyek részben a közösségi terek kialakítását, felújítását, funkcióbővítését (ERFA), részben ezeknek a tereknek közösségi programokkal történő megtöltését, valamint a városi örökség feldolgozását, illetve a civil szervezetek kapacitásépítését tűzi ki fő célul.

A stratégia megvalósításának koordinációját a 2016. május 25-én alakult akciócsoport és annak munkaszervezete, a Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú NKft. látja el. Maga a HACS jelenleg 36,36%-36,36%-os képviseletet biztosít a közszférának és a vállalkozói szférának és 27,28%-ot a civil szférának.

A stratégia megvalósításától a kezdeményezők a **mosonmagyóvári lakosság kis közösségeinek megerősödését**, kapacitásainak bővülését, valamint a köztük lévő **interakciók**, közös fellépések intenzitásának növekedését, ezáltal egy **megerősödött helyi identitás** kialakulását várják.

A stratégia célkitűzéseinek megvalósítására tervezett műveletek együttesen és egymással szoros összefüggésben szolgálják a helyi közösségek fejlesztését, alternatíva nélküli, a célokat már önmagában megvalósító műveletet (kulcs projektet) ezért nem terveztünk - a versenyhelyzet a források felhasználásában minden felhívás esetében érvényesülni tud.

A HKFS tevékenységei 2016. októberében kezdődnek és 2021. június 30-ig zajlanak.

1. A stratégia elkészítésének módja, az érintettek bevonásának folyamata

1.1 A tervezési folyamat átláthatósága

A tervezési folyamat nyilvánosságát biztosították a város webes felületei, a LajtaPress, valamint a városi televízió. A <http://www.mosonmagyarovar.hu/> oldalon informáltuk a város lakosságát a Helyi Akciócsoport megalakulásáról, a kulturális-közösségi célú pályázat tervéről, leírást tettünk közzé a CLLD szélesebb körű megismertetése érdekében, valamint linket helyeztünk el, melynek révén **bárki számára elérhetővé váltak a workshopok és a lakossági fórum meghívói**. Szem előtt tartva a nehezebben megszólítható, **hátrányosabb helyzetű csoportok informálását** is, a lakossági fórum beharangozóját, valamint a tervezési folyamat informatív összefoglalóját megjelentettük az ingyenes, minden háztartásba eljutó LajtaPress hetilapban is. A stratégiaalkotásba a kérdőívek, projektgyűjtő lapok kitöltésével, valamint a lakossági fórumon való részvétellel bárki bekapcsolódhatott.

1.2 Tevékenységek a stratégiaalkotás során

A tervezési munka során mindvégig arra törekedtünk, hogy a készülő stratégia a mosonmagyaróvári köz-, civil és vállalkozói szféra valós igényein alapuljon, s a helyi közösségek megerősödését szolgálja. A Helyi Akciócsoport már megalakulásakor kiemelt figyelmet fordított az **ágazatköziségre**. Tagjai között a közsféra részéről Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata, a Flesch Károly Nonprofit Kft., a Szociális Foglalkoztató Közhasznú Nonprofit Kft. és a Movinnov Kft., a civil szférából az Óvári Gazdászok Szövetsége Egyesület, az Első Mosonmagyaróvári Torna Egylet 1904 és a Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület, míg a vállalkozói szektorból a Dzsungelország Kft., Szabó és Társa Belsőépítészeti Kft., a Wittmann Robottechnika Kft. valamint a KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár Zrt. található. A mosonmagyaróvári HACS-ba tehát aktívan bevonásra kerültek a város életében meghatározó vállalkozások, s emellett a civil és közsféra képviselőinek tevékenységi területe is széles palettán mozog.

Az elkészült szakmai anyagok folyamatos áttekintésére és véleményezésére a HACS Tervezést Koordináló Csoportot (TKCs) hozott létre. A TKCs és a tervezők folyamatosan kapcsolatban álltak egymással, közös fájlmegosztó felületet és levelezőlistát működtettek, valamint több alkalommal személyes megbeszélést folytattak.

A mosonmagyaróvári gazdasági, kulturális és civil élet meghatározó szereplőinek bevonására változatos módszereket alkalmaztunk a tervezés folyamán. 2016.06.14-én a Flesch Kulturális Központban rendeztünk **műhelybeszélgetést**, melynek elsődleges célja a SWOT-elemzés elkészítése volt. A stratégia fő irányvonalait 2016.06.16-án újabb **workshop** keretében alakíthatták ki a résztvevők. Szintén a stakeholderek fejlesztési elképzeléseinek, projektötleteinek jobb megismerését szolgálták a **személyes interjúk**, melyeket 12 szereplővel készítettünk el. Az interjúk során a településre, a képviselt szervezetre, a város épített és természeti környezetére, a kulturális örökségre, a közösségi életre, a városi szerepvállalásra, partnerségre vonatkozó kérdéseket érintettünk.

A lakosság bevonása érdekében **online kérdőívet** és **projektgyűjtő adatlapot** készítettünk, melyet 111-en töltöttek ki. A kérdések a kulturális és közösségi életre, annak erősségeire és gyengeségeire, a szabadidő eltöltésének kedvelt helyeire, a programokra, illetve a közösségi aktivitásra irányultak. A válaszadók csaknem fele magánszemély volt, de megtaláljuk köztük a köz-, a civil és a vállalkozói szféra, valamint az egyházak képviselőit is. A kérdőívet kitöltők között 50-50%-ban találunk nőket és férfiakat, 37-en 19 és 59 év közöttiek. A projektgyűjtő adatlapokon a projektek témájára, megvalósulásának helyére, idejére, pénzügyi keretére, valamint résztvevőire kérdeztünk rá. Szintén a helyi lakosság partnerségét szolgálta a 2016.06.21-én megrendezett **lakossági fórum**, amiről a **városi televízió** is felvételt készített.

1.3 A stratégiaalkotásba bevont szereplők

A stratégiaalkotás legfontosabb szereplői a HACS-tagok, a Tervezést Koordináló Csoport, a stratégiaíró csapat, a mosonmagyaróvári közművelődési intézmények, a civil szféra, a vállalkozások képviselői és a lakosság voltak. A HACS hozta létre a Tervezést Koordináló Csoportot, mely a különböző munkafázisok során véleményezte a stratégiát. A HACS, a stratégiaírók és a TKCs mindvégig együttműködött egymással. Mind a HACS, mind a TKCs összetételében érvényesül a közsféra – civil szféra – vállalkozói szféra hármasa. A stratégiaalkotás folyamatába bevontuk a mosonmagyaróvári közművelődési intézmények vezetőit, a Széchenyi István Egyetemet, illetve a Tervezést Koordináló Csoport révén a város életében meghatározó szerepet játszó vállalkozásokat is. Az 1.2. pontban ismertetett eszközökkel a stratégiaalkotásban és –véleményezésben a város lakossága is bekapcsolódhatott.

1.4 Közösségi bevonás eredményei

A közösségi bevonás eredményei a társadalmasításra rendelkezésre álló idő rövidege ellenére jelentősnek mondhatók. A közösségi bevonás eredményei a vállalkozói szféra esetében is kimutathatók, ám a városi események fenntarthatósága érdekében szélesebb körű bevonásuk a stratégia megvalósítása során mindvégig kiemelt cél kell legyen.

A kérdőíveket kitöltők, a projektötleteket megfogalmazók, a workshopok résztvevői, illetve az interjúalanyok számos javaslattal, megállapítással segítették a stratégia elkészítését. Javaslataikat, fejlesztési igényeiket a stratégiaírók mindvégig figyelembe vették, s beépítették a stratégia célrendszerébe. A stratégia draft-változatát a HACS-tagok véleményezhették, módosítási javaslataiknak megfelelően a stratégiaírók az anyagot módosították.

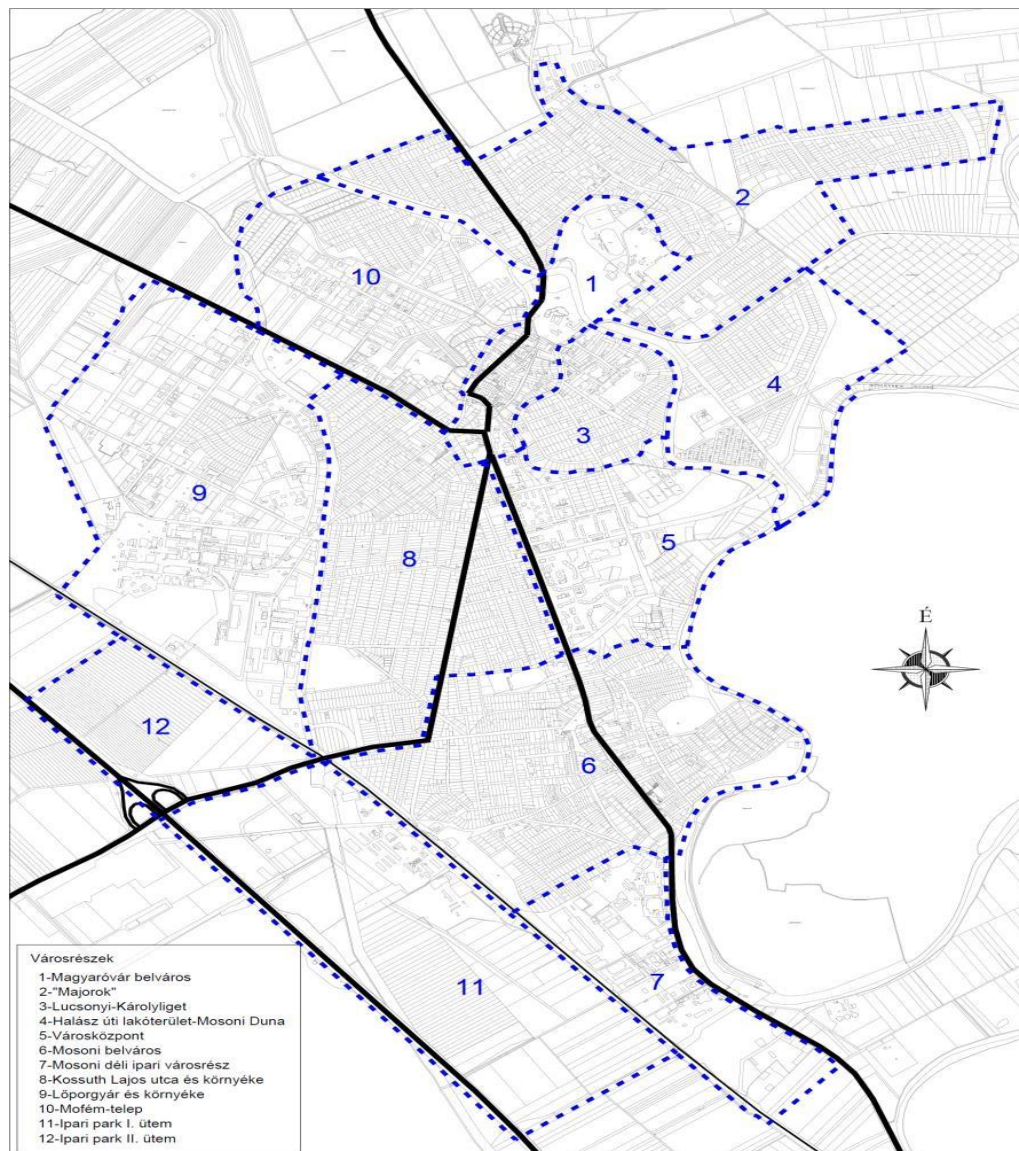
1.5 A közös munka folyamata

Esemény megnevezése	Esemény dátuma
HACS alakuló ülése	2016. 05. 25. 14:00
HACS közgyűlés I.	2016. 06. 09. 14:00
Mosonmagyaróvári Tervezést Koordináló Csoport Ülése	2016. 06. 09. 15:00
Tervezői műhelynap és workshop I.	2016. 06. 14. 15:00
Személyes interjú Gráfi Szabolccsal (Szigetköz Turizmusáért Egyesület)	2016. 06. 13. 13:00
Személyes interjú Csiszár Péterrel (Flesch Károly Nonprofit Kft.)	2016. 06. 13. 14:00
Személyes interjú Nagy Sándorral (Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület)	2016. 06. 14. 11:00
Személyes interjú Vér Andrással és Németh Attilával (SZE Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Szaktanácsadó és Továbbképző Intézet)	2016. 06. 14. 14:00
Személyes interjú Lobitz Ákossal (Dzungelország Kft.)	2016. 06. 15. 9:00
Személyes interjú Drescher Ottóval (MTE 1904)	2016. 06. 15. 10:00
Személyes interjú Kollár Lászlóval (Wittmann Robottechnikai Kft.)	2016. 06. 15. 11:00
Személyes interjú Szabó Anitával és Szabó Gyulával (Szabó és társa belsőépítészeti Kft.)	2016. 06. 15. 13:00
Személyes interjú Süli Csabával (Kühne Mezőgazdasági Gépgyár Zrt.)	2016. 06. 16. 10:00
Személyes interjú Pollhammer Jenővel (Movinnov Kft.)	2016. 06. 16. 11:00
Tervezői műhelynap és workshop II.	2016. 06. 16. 13:00
Lakossági Fórum	2016. 06. 21. 17:00

Esemény megnevezése	Esemény dátuma
Újságcikk megjelentetés a LajtaPRESS kereskedelmi hetilapban	2016.06.21.
Hírvideó közzététele a városi televízióban	2016.06.24.
TKCS-ülés	2016.06.30. 10:00
HACS közgyűlés II.	2016. 06. 30. 14:00

2. Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia által lefedett terület és lakosság meghatározása

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia akcióterületét Mosonmagyaróvár város teljes közigazgatási határon belül elterülő területe alkotja. A Központi Statisztikai Hivatal 2014. évi helységnévkönyve alapján a **település területe 8.378 hektár**, azaz mintegy 83,78 km². Az akcióterület **lakosainak száma 32.417 fő**.



1. ábra: Mosonmagyaróvár akcióterülete

Forrás: Mosonmagyaróvár Integrált Településfejlesztési Stratégiája. I. kötet: Megalapozó vizsgálat. 169. o.

Mosonmagyaróvár teljes területének akcióterületté minősítését a földrajzi homogenitáson túl a társadalmi koherencia, a gazdasági koherencia és a közösség eddigi történelme is indokolja. Közösségfejlesztési tekintetben az egyik legfőbb indok a város egészének egységes városi térként kezelésére a település még a jelenre is átöröklődött területi-funkcionális heterogenitása, annak oldása,

illetve jobb hasznosítása. A várost alkotó, ITS-ben szereplő akcióterületek, de különösen az 1939-ig két különálló települést alkotó Moson és Magyaróvár, valamint a kettő között fekvő „új” városközpont összekapcsolásához elengedhetetlen a helyi-városrészi közösségeket felfűző közösségi terek és tevékenységek településszintű ösztönzése.

Az együttes kezelést támasztják alá a város népesség- és település-földrajzi sajátosságai, szabályszerűségei. *A város egésze együttesen képez olyan vonzó lakókörnyezetet, kulturális közeget, dinamikus gazdaságot*, amelynek elemei közös és komplementer adottságai szinergikus kapcsolatban állnak egymással. A mozaikos-heterogén városszerkezetből adódóan a közösségi (kulturális, sport, rekreációs stb.) szerepkörök csak a közös urbanizált térben lehetnek sikeresek.

A legtöbb, jelentős városi és közösségfejlesztő funkciót képező intézmény/szereplő vonzáskörzete túlterjed egy-egy kerületen, városrészen. Ezek *hálózatosan összekapcsolódva, szervesen fejleszthetők*. Mosonmagyaróvár esetében ráadásul kedvező városszerkezeti adottság, hogy a jelenlegi városközpont éppen az egykori két történelmi településmag közötti metszéspontban került kiépítésre az elmúlt évtizedekben. A közösségek interakcióját éppen egy együttműködési tengelyre épített integrált közösségfejlesztési akcióterület szolgálhatja.

Mosonmagyaróvár kistérségi-járási központként megfelelő nagyságú kritikus tömeget jelent, mivel több, mint 70 ezer ember kulturális-közösségi szolgáltatásokkal való ellátásában játszik szerepet. A város jelenlegi vonzáskörzetét, településhálózati szerepét megtartva a környező településekkel erős kapcsolatot alakított ki. A szoros együttműködés kiterjed elsősorban a turizmus, a munkaerő- és szakképzési politika, a településüzemeltetés és a szociális ellátás területére. A városnak az országhatárhoz közeli elhelyezkedése révén megvan a lehetősége a határon túli településekkel történő szoros együttműködésre is, ez sajátos fekvési előnyként értelmezhető.

A városi létből adódóan **Mosonmagyaróvár városának egészét olyan közösen megoldandó kihívások vagy kedvező adottságok jellemzik, amelyek városi léptékű együttműködést feltételeznek**. A város egészét érintő népmozgalmak, a le- és felértékelődő területek mozaikossága, a kultúra- és sportgazdasági, kreatívipari potenciálok, a civil kezdeményezések kapacitás-szűke egytől egyig olyan tényezők, melyeknek csak közös, Mosonmagyaróvár szintű kezelése jelenthet erősebb társadalmi-gazdasági kohéziót.

A város sikerrel vette a rendszerváltozás gazdasági és politikai átalakulását, ez köszönhető többek között annak, hogy *nyitottsága teret adott az új közösségi tevékenységek fogadásának*. A kiváló közlekedés-földrajzi helyzetű Mosonmagyaróvár kiemelkedő gazdasági adottságokkal rendelkezik. A megfelelő közúti és vasúti elérhetőség vonzóvá teszi a várost a gazdaság szereplői számára, a város gazdasága országos viszonylatban is versenyképes. Vonzó lakókörnyezetet képes, és szeretne biztosítani a Magyarország keleti feléből érkezők, valamint a Pozsony irányából kiköltözők számára.

Mosonmagyaróvár működésének fenntartásához, feladatainak ellátáshoz hitelt nem szükséges felvennie. A felvett hitelek a folyószámla hitelkeret kivételével szinte kivétel nélkül projekt célú beruházási hitelek, azaz nem a működés fenntartásához, hanem *a város fejlesztéseinek finanszírozásához* szükségesek. A gazdaság fejlődése, a vállalati bevételek és a lakossági jövedelem emelkedése kapcsán növekednek az önkormányzat adóbevételei, költségvetése kiegyensúlyozott.

Mosonmagyaróvár egy dinamikus határtérség részeként fejlesztési irányként tűzte ki az önálló arculat kialakítását, egy városi brand létrehozását, mely leginkább a „virágzó város” fogalmával fogható meg. *A helyi közösségekre városi szinten is igaz, hogy fontosnak tartják a környezettudatosságot. A helyi közösségépítésben, a helyi identitás kialakításában meghatározó a vízfolyások, a nagy múltú vár, valamint az említett, környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos virág motívuma*. Ezen belül kiemelt a térség adottságaira épülő turisztikai kínálat javítása, *a kulturális turisztikai desztinációk, közösségi terek fejlesztése, a kistérségi kulturális központ szerepkör megerősítése és kiteljesítése*. Ehhez szükséges, hogy a hagyományos gazdasági szektorok mellett erősödjének meg új tevékenységek, iparok és szolgáltatások, így az egészségipar, a környezetipar, a logisztika, a tudásipar, *a sport- és kulturális*

szolgáltatások köre.

Mosonmagyaróvár hatékonyan kapcsolódott be a 2007-2013-as Európai Unió tervezési időszak forrásainak felhasználásába. Az előző tervezési-fejlesztési ciklusban az alábbi együttműködések, megvalósult közös projektek emelendők ki a közösségfejlesztést érintően:

- **ÁROP-1.A.3-2014 - Hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét támogató programok a Mosonmagyaróvári Járásban.** Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata 22 millió forint vissza nem térítendő támogatást nyert az ÁROP-1.A.3-2014 kódszámú, „Területi együttműködést segítő programok kialakítása az önkormányzatoknál a konvergencia régiókban” című felhívás keretén belül, melyből a „Hátrányos helyzetű csoportok esélyegyenlőségét támogató programok a Mosonmagyaróvári Járásban” című, ÁROP-1.A.3-2014-2014-0065 azonosító számú projektet valósította meg 2015.04.01–11.30. között. A projekt átfogó céljai közé tartozott a modellértékű együttműködési program megvalósítása a járási településeken tevékenykedő állami, önkormányzati, civil szervezetek, vállalkozások bevonásával. A szakmai koncepció szerint az iskoláskorú gyerekeket, majd ezzel párhuzamosan a felnőtt korosztályt is megszólította az önkormányzat. Fontos cél volt egy járási mintaprogram létrehozása, amely az idősek helyzetét is javítja, és tapasztalatszerzési lehetőség a középiskolások, önkéntesek számára.
- **TIOP-1.2.1.A/15-1/2015-0001, Szigetköz Agórája - a Flesch Károly Kulturális Központ multifunkciós közösségi központtá alakítása.** Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata 614 millió forint 100%-os Európai Unió támogatásban részesül 2015. április 29. és 2015. október 31. között a Szigetköz Agórája – A Flesch Károly Kulturális Központ multifunkciós közösségi központtá alakítása című pályázat keretében. A Szigetköz legnagyobb közművelődési intézménye, a Flesch Károly Kulturális Központ alakult át egy többfunkciós-multifunkcionális közösségi központtá, mely megfelel a modern kor igényeinek és követelményeinek. A beruházás során eszközbeszerzést, részarányos akadálymentesítést magába foglaló épületfejlesztés valósul meg 3303 m²-en, mely lehetővé teszi a szolgáltatásfejlesztést négy közművelődési funkcióban. A Flesch Központ olyan komplexumnak tervezték, ahol mindent egy helyen meg lehet találni: városi művelődési központot, fesztiválirodát, rendezvény-, civil-, információs-, és szabadidő- központot, kistérségi módszertani központot, alapfokú művészeti iskolát és modern művészeti központot. Cél volt, hogy a központ a legkorszerűbb információs rendszerrel és eszközökkel álljon a lakosság rendelkezésére. Legyen mindenkié, kortól, nemtől, nemzetiségi hovatartozástól, iskolázottságtól, jövedelmi és egészségügyi helyzetétől, lakóhelytől függetlenül. Nem csak szolgáltató, hanem segítő szervezet. Nem pusztán a közelet helye, hanem a közelet legfőbb színtere, központja. Az innovatív és interaktív fejlesztés ötven helyiség teljes felújítását tartalmazta. A színházterem teljes hang-, és fénytechnikája megújult, valamint a többi régi és új közösségi tér is modern háttérrel működhet a jövőben.
- **TÁMOP - 6.1.2./A/09/1 projekt.** Neveljünk egészséges gyermekeket! - Egészségre nevelő és szemléletformáló életmódprogramok a mosonmagyaróvári Hildegard Óvodában. Elnyert összeg: 8.603.142.- Ft
- **Határon átnyúló ökoturizmus és vízisport a Lajtán c. projekt (Leitha – Lajta AT-HU, L00107).** A „Határon átnyúló ökoturizmus és vízisport a Lajtán” című projektben a magyar Lajta szakaszt Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata valamint a Mosonmagyaróvári Vízisport Egyesület (MVSE), a burgenlandi pedig a Fertő-tó és Lajta-völgy Turisztikai Egyesület (Regionalverband Leithaauen Neusiedler See), illetve Bruckneudorf község képviselte. A partnerek közös célja a Lajta folyó kitűnő adottságainak kihasználása és a Bruckneudorftól (Királyhida) Mosonmagyaróvárig tartó szakasz vízi sportolásra alkalmassá tétele, valamint az ehhez szükséges infrastruktúra kiépítése, hogy a térség egy víziturisztikai desztinációvá váljon. A kezdeményezés fő célcsoportja a helyi lakosság mellett a térségbe

látogató turisták, vízi túrázók, diákok és ifjúsági csoportok, akik számára (át)járhatóvá kell tenni a vízi utat, ki- és szállóhelyeket kell létesíteni, valamint biztosítani kell egy átfogó információs és irányító rendszert is. A projekt támogatásával tovább bővült az MVSE hajóparkja, ami a térségi tömegsport rendezvények és vízitúráknak biztosít megbízható „járműparkot” a folyószakasz bejárására. A további projektszakaszokban többnyelvű turisztikai kiadványok, térképek készültek, megkezdődtek a marketing tevékenységek. Nyári szünetekben vízi táborokban ismerkedhetnek a térség diákjai egymással és a Lajta folyó élővilágával, valamint évente 2 alkalommal vízisport szezonnyitó és záró tömegsport rendezvényeket szerveztek. A Lajta turisztikai lehetőségei idegenforgalmi vásárokon, kiállításokon és egyéb rendezvényeken kerülnek népszerűsítésre. A projekt segítséget nyújt a Mosonmagyaróváron belüli folyószakaszok hajózhatóvá tételéhez, a város „körbehajózhatóságához”, a partszakaszok rendezéséhez, közjóléti térként való bevonásukhoz, illetve, hogy a város a Lajta, Mosoni-Duna által nyújtott kitűnő vízi turisztikai adottságai által nemzetközileg meghatározó vízi sport központtá váljon.

- **We Care for Europe – Törődünk Európával – Staráme sa o Európu.** 2015. augusztus 28–29. között valósult meg Somorja (Šamorín) város és partnerei részvételével a Törődünk Európával elnevezésű projekt, mely az EU Európa a polgárokért program Demokratikus szerepvállalás és polgári részvétel alprogramjában a Testvérváros-program intézkedés keretében került támogatásra. A projekt 230 polgár találkozását tette lehetővé, melyek közül 25 állampolgár a szlovákiai Somorja képviselőjében, 48 állampolgár a romániai Gyergyószentmiklós (Gheorgheni) képviselőjében, 72 állampolgár Mosonmagyaróvár képviselőjében, 40 állampolgár a csehországi Uherský Brod képviselőjében, 15 fő a somorjai Fórum Intézet képviselőjében és 5 állampolgár a szerbiai Topolya (Bačka Topola) város képviselőjében vett részt. A projekt célja az egyes partnerek közötti, EU tagsággal kapcsolatos tapasztalatcsere (problémák és lehetséges jó megoldások, példa értékű projektek), az EU jövőjéről és a benne elfoglalt helyről történő közös eszmecsere, a partnerek és a polgárok közötti kapcsolatok elmélyítése volt. A projekt során sor került a kulturális értékek és a civil, művészeti egyesületek kölcsönös bemutatására, kulturális-közösségépítő rendezvények szervezésére.

A fentiek alapján elmondható, hogy a városban lévő közösségfejlesztési szándékok hatékonyan és valóban a helyiek bevonásán alapuló módon csakis a Mosonmagyaróvár teljes területének kijelölésével valósulhatnak meg.

3. Az akcióterület fejlesztési szükségleteinek és lehetőségeinek elemzése.

3.1 Helyzetfeltárás

Az alábbi helyzetfeltárás során azokat az adottságokat, folyamatokat, akadályokat és potenciálokat tárjuk fel, amelyek közvetlenül hatást gyakorolhatnak Mosonmagyaróvár helyi közösségeinek fejlődésére.

3.1.1 Az akcióterület térszerkezeti specifikumai

Mosonmagyaróvár városa Győr-Moson-Sopron megyében, a Mosonmagyaróvári járásban található, a Szigetköz, a Lajtazug és a Hanság tájegységek határán.

Mosonmagyaróvár szerkezetileg, városképi arculatában, karakterében és területhasználati jellemzői alapján tizenkét belterületi városrészből áll, melyekhez külterület csatlakozik (1. számú ábra).

1. Magyaróvár belváros

Magyaróvár belváros egyben egész Mosonmagyaróvár történelmi központja. Három különböző részre osztható: Magyaróvár területi védettségű belvárosa, a Vár és környezete és a Wittmann park területe. Magyaróvár történelmi belvárosának rehabilitációja az 1980-as években megvalósult, kiterjedt forgalommentes övezet jött létre, közterületek és műemlékileg védett épületek újultak meg. Számos kereskedelmi és vendéglátóhely létesült, a terület elsősorban az idegenforgalom fogadására specializálódott. A Vár és környezete műemlékileg védett, értékes része a városnak, kapcsolata a Belváros kereskedelmi negyedével különösen jó adottság. A Wittman park a város értékes zöldfelülete, városközponti fekvése miatt igen népszerű.

2. Majorok városrész

A városrész kialakult lakóterület – családi házas beépítésű kertváros – átlagos, vagy annál jobb minőségű épületállománnyal. Az utóbbi évek fejlesztéseinek köszönhetően a terület felértékelődött, ugyanakkor a korábban is jelzett hiányos intézményi ellátottság terén változás nem történt, inkább rosszabbodott a helyzet.

3. Lucsony-Károlyliget

A városrész kialakult lakóterület: nagyrészt családi házas beépítésű kertváros, a belváros külső peremén szolgáltatásokkal, gyógyfürdővel. A belvároshoz való közelsége miatt az intézményellátottság jó.

4. Halászi úti lakóterület – Mosoni-Duna

A városrész területének Csermelyciprus utca – Tűzliliom utcától nyugatra elterülő része a 80-as, 90-es években kiépült lakóterület – nagyrészt családirházas, kiváló állapotban lévő épületállománnyal. A városrész keleti fele – a Mosoni Dunáig – beépítetlen, kitűnő természeti adottsággal rendelkező terület, melynek nagy része önkormányzati tulajdonban van.

5. Városközpont

A „Városközpont” elnevezésű terület az Óvári és a Mosoni történelmi belvárosok között, az elmúlt évtizedekben megépített lakótelepet jelenti. Mosonmagyaróvár legnépesebb városrészének lakói mintegy 3700 lakásban élnek. A panelházak és a Mosoni-Duna közötti terület családi házas, társasházias beépítésű.

6. Moson belváros

A város a múlt század közepéig önálló település volt, melynek történeti központja kiemelkedő építészeti-kulturális értéket képvisel. A történeti városközponthoz keletről és nyugatról különböző beépítési jellegű és minőségű lakóterületek kapcsolódnak. A történeti központ épületei, közterei sajnos igen leromlott állapotban vannak, bár a területen pozitív változások indultak. Az utóbbi évek beruházásainak köszönhetően befejeződött az Erzsébet tér, a piac és a Fehér Ló közösségi ház felújítása. Külön projektként elkészült a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont.

7. Moson déli iparterület

A városrész tradicionális ipari terület, mely eredendően 1850-1920 között alakult ki. Ennek megfelelően az épületállomány egy része elavult. A rendszerváltást követően számos új cég telepedett meg itt, melyek mára a város legnagyobb adófizetői lettek. További terjeszkedési lehetőség nincs. Kitérési lehetőséget jelentene a terület tengelyében, a Kenyérgyári út folytatásában a vasúti felüljáró megépítése. Ez feltárná az Ipari Park üres déli részét és közvetlen autópálya kapcsolatot is biztosítana. Ez a felüljáró átmenetileg helyettesítené a meg nem épített M1 autópálya déli csomópontot, de arról a város hosszú távon nem szeretne lemondani.

8. Kossuth Lajos utca és környéke

A Kossuth Lajos utca és környéke kialakult lakóterület, melynek nagy része a hatvanas években épült. A városrészt átszelő Kossuth Lajos utcát jelentős átmenő forgalom terheli ugyanis ez a 86-os főút városon átmenő szakasza. A nagy közúti forgalom komoly terhelést jelent a városnak, tervben van az elkerülő út építése. A városrészhez tartozik a Báger-tó, melynek rehabilitációjára már tervek is készültek, amik tartalmaznak egy mindenki számára jól hozzáférhető szabadidős és fitness parkot.

9. Ipartelep – lőporgyár és környéke

A lőporgyár üzemi épületegyüttese ipartörténeti érték, egyes épületek építészeti értéke is figyelemreméltó. Ma már az ipari területen több üzem működik - gyakorlatilag a teljes terület magántulajdonban van. A volt Lőporgyárhoz kapcsolódó lakóterület kiépülése az üzemmel egy időben valósult meg, színvonalában, építészeti értékében hasonló az ország más részein megépült „gyári” lakótelepekhez. A terület, egyes épületcsoportok és egyedi épületek ma már helyi védelmet élveznek. Ide tartozik a volt határőr laktanya épülete is, mely erősen lepusztult állapotú, továbbá a többségében már magán tulajdonban lévő MoWinpark területe.

10. Mofém-telep városrész

A névadó Mofém-telep kisebb területi egység, a Mofém gyárat (egykoron tölténygyár, ma TEKA) és a köré épült munkás lakótelepet jelenti. A 40-50 éves társasházak jó részét már felújították, újak is épültek. Az 1. számú főút mellett alakult ki az új kereskedelmi központ (Park Center, multinacionális cégek). A Lajta és a Malom-ági Lajta közötti területen az elmúlt években – a MOVINNOV irányításával – megvalósult a Lajta lakókert.

11. Ipari park I. ütem

Az Ipari Park fejlődését a MoWinpark kialakítása és a 2011-ben bevezetett telekadó indította el. Jelenleg csak egy 350 m hosszú feltáró út épült, annak mentén közművesítés is történt. A feltáró út folytatásának tervei elkészültek, ez csatlakozna a Kenyérgyári úti vasúti felüljáróhoz. Az Ipari Park területén lévő egy-két épület telephelyként (kamionterminál) funkcionál, új betelepülő eddig nem volt. A további fejlesztést a tulajdonviszonyok nehezítik.

12. Ipari park II. ütem

Bár a területre 10 éve készült szabályozási terv, előrelépés azóta nem történt. A terület magántulajdonban van és továbbra is mezőgazdasági művelés alatt áll.

A város történelmi fejlődésének „lenyomata” a mai városszerkezetből is leolvasható. *Mosonmagyaróvár egyik legfőbb gyengesége településszerkezeti szempontból a település továbbra is erős térbeli tagoltsága, mely kedvezőtlenül hat a közösségek interakcióira, és az izolációt erősíti az interakciók helyett.* Mosonmagyaróvár két település, a délebbi Moson és az északabbi Magyaróvár egyesülésével jött létre 1939-ben. Az északon a vár mellett kiépült Magyaróvár polgári város és a délen lévő falusiasabb Moson két különböző karakterű beépítése területileg is elkülönül egymástól. Közöttük a szocialista időkben felépült „új városközpont” (4-10 emeletes panelépületek illetve családházak területének) köti össze a településrészeket. A döntően a szocializmus időszakára eső, a két település funkcionális és területi összekapcsolását szolgáló, „új városközponti” fejlesztések ellenére tovább öröklődött a városrészek bizonyos szintű elkülönülése. Ez jelentkezik a helyi identitásban is: a közösségek tagoltsága, főként az idősebb korosztály esetén továbbél, így lehet beszélni mosoni, óvári, ipartelepi lakosokról. A 30 év alatti lakosság esetén nem jellemző a városrészek egymástól való kulturális-közösségi szegregálódása, és várhatóan nagy lehetőség rejlik a jövőben az izoláció további oldódására.

Különösen a vár és környezete képezett a közelmúltig városon belüli közösségi szegregátumot, mivel szinte teljesen elzártan működött közösségi-kulturális környezetétől. Az egyes városrészeket a közösségfejlesztési intézkedések révén infrastrukturális és soft elemekkel fűzészerűen össze lehet kapcsolni. Ki lehet aknázni a településrészek összekapcsolódását többek között kulturális, közösségi, „hidépítő” rendezvényekkel, melyek közelebb hozzák a városrészek lakosait egymáshoz. *A városrészek közti társadalmi kohéziót erősítheti a közösségi terek komplex fejlesztése, mivel jelenleg kevés és alulhasznosított valódi közösségi funkciójú tér áll a helyiek rendelkezésére.*

A lakhatási helyzet szempontjából a legjobb értékeket természetesen azon városrészek mutatják, ahol *jelentős arányú beköltözés jelent meg:* így a Halászi út környékén, a Majorok városrészben és a Mofém-telepen. *Nagymértékű differenciák alakultak ki a városon belül,* amelyek a foglalkoztatási helyzetben is megmutatkoznak. Ez utóbbit jelentősen befolyásolja ugyanis a végzettség, amely téren a legjobb helyzetben a Halászi út környéke van, igaz, a foglalkoztatással nem rendelkező háztartások aránya 10 év alatt számottevően nőtt (miközben a városi átlag csökkent). A végzettségen kívül a korszerkezet is befolyásolja azonban a foglalkoztatási helyzetet, így a Magyaróvári belváros és Lucsony-Károlyliget már átlag alatti, a Mofém-telep pedig afeletti értékeket mutat.

Foglalkoztatási szempontból jó helyzetben van a Mofém-telep és Majorok. Bízató még Moson déli iparterület helyzete, az átlagos helyzetű városrész adatai javultak az utóbbi időben. A város középső részei (Városközpont, Kossuth L. u. és Ipartelepek) átlagos helyzetűek voltak, és azok is maradtak. Ehhez képest Magyaróvár belvárosa rossz helyzetben volt (főleg demográfiai), ám javuló tendenciát mutat, ellentétben Lucsony-Károlyligettel, ami átlagos helyzetén rontott, Moson belvárosa pedig átlag alatti kategóriában ragadt. *Mindezekből következően a város méretéhez képest jelentős különbségek alakultak ki, melyek áthidalására, a társadalmi felzárkózásra a közösségfejlesztés jó eszköznek bizonyulhat.*

A két történelmi városmag közül csak Moson belváros rehabilitációja valósult meg, és mivel ez a projekt prioritást élvezett, ennek megfelelően a legjelentősebb beruházások itt történtek. Pályázati támogatással elkészült az Erzsébet tér, a piac (amely a határon túliakat is vonzza), a Fehér Ló közösségi ház felújítása, valamint külön projektként a Futura Interaktív Természettudományi Élményközpont. A piac melletti Iskola utcai tömböt a Movinnov Kft. már megszerezte, az 1,2 hektáros terület üres, az öreg épületeket elbontották, így potenciális kereskedelmi-szolgáltatási célú fejlesztési területté vált. A Szent István király út mentén sok védett épület megújult, javarészt önkormányzati pályázati támogatással, de a legtöbb leromlott állagú épület még mindig itt található.

A magyaróvári belvárosban átfogó belvárosi rehabilitáció nem történt, de az épületállomány és a zöldfelületek felújítása folyamatos. A terület vonzereje azonban nem nőtt jelentősen, a Magyar utca élettel való megtöltésére vannak próbálkozások (adventi vásár, a Belvárosi Üzletkör szervezésében programok, piac) némi sikerrel. *Több tényező hátráltatja azonban a terület felértékelődését:* a malom

épületegyüttes hasznosítása továbbra sem történt meg, a műemlék állapota egyre rosszabb; a belvárosi utakon pedig nagy a forgalom.

A városközponti lakótelep a lakóházak hőszigetelésének köszönhetően vizuálisan megújult, a zöldfelületek felújítása is folyamatos.

3.1.2 Környezeti adottságok

Mosonmagyaróvár Győr-Moson-Sopron megye észak-nyugati részén található, a magyarországi földrajzi kistáji beosztás alapján a Mosoni-síkhöz tartozik. A kistáj természetes kapcsolat Szlovákia, Ausztria és Magyarország között. A térség felszíne teljesen sík, tengerszint feletti magassága 112- 128 méter, DK-i lejtéssel. Északon és keleten a Szigetköz, délen a Hanság, nyugaton pedig a Pándorfi-fennsíkig húzódó síkság határolja a várost. A felszínt a vízfolyások medrei tagolják, ezek a Lajta és Mosoni-Duna folyók, melyek a városban egyesülnek. *A víznek nemcsak a tágabban értelmezett környezet, táj kialakításában volt, és van jelentős szerepe, hanem természeti értéként és közösségfejlesztési erőforrásként is meghatározó a jelenléte a város szempontjából.* Erre a problémakörre próbál megoldást találni a város egyik legfrissebb fejlesztési koncepciója a „Város a vízen”, amelynek átfogó célja Mosonmagyaróvár vonzerejének növelését segíti, a meglévő adottságok hatékonyabb kihasználásával. *A város legfőbb természeti kincse a víz,* amely meghatározta a város település- és gazdaság szerkezetét, épített örökségét, kulturális hagyományait. A felszíni vizek jelentős szerepe mellett kiemelkedő adottság a település felszín alatti vízkincse, ívóvízbázisa, ami a jövőbeni fejlesztéseknél nem hagyható figyelmen kívül. Manapság a város legnagyobb, még jobban kiaknázható természeti erőforrását és vonzerejét a *termásvíz* jelenti.

Mosonmagyaróvár táji, természetföldrajzi szempontból *a Szigetköz kapuja.* A Mosoni-Duna és környezete gazdag élővilágával, a galériaerdőkkel és a kanyargó folyómederrel olyan táji karakterrel rendelkezik, amelyek páratlan értéket képviselnek. *A várost átszelő vízfolyások – a Lajta, a Malom-ági Lajta és a Mosoni-Duna – kiemelkedő adottságok,* mind településarculati, mind zöldfelületi, mind klimatikus szempontból. *Azonban ezek az elemek jelenleg inkább csak potenciálok, amelyek sem közösségi funkcióként, sem környezetvédelmi, sem zöldterület-gazdálkodási szempontból nem megfelelőek.*

Fontos még megemlíteni a kavics- és homokbányák, mint közvetve a vízhez kapcsolódó nyersanyagforrások helyszíneit, amelyek az intenzív kitermelés felhagyását követően, számos egyéb mind természet- és környezetvédelmi, mind szabadidős funkciókat betölthetnek.

A nagyüzemi mezőgazdaság műtrágya- és vegyszerhasználata (gyomirtók, rovarölők) rontja a talajtermékenységet, és a beszivárgás révén veszélyezteti a felszín alatti vizek minőségét. A vízparti területek atraktivitását nagymértékben ronthatják a jövőben a szennyeződések, csökkentve a közösségi térként hasznosított vízközelű területek közösségi funkciókkal való megtöltésének esélyét.

Mosonmagyaróvár ipari területei egyrészt környezetszennyező források, másrészt már szennyezett területek. Nagyarányú a felhagyott iparterületek aránya, ezek barnamezős újrahásznosítása fejlesztési potenciált hordoz.

Mosonmagyaróvár térszerkezeti helyzete magyarországi és a kelet-közép-európai viszonylatban is kiemelkedő. A járást északnyugat-délkeleti irányban kettémetszik a gyorsforgalmi- és a főutak (M1, M15, 1. sz. főút), ezek kiváló közúti közlekedést biztosítanak a térség szűkebben vett területeire, és városaiba egyaránt. (Kisalföld, Fertő-Hanság, Csallóköz, illetve Csorna, Bécs, Győr, Pozsony). A közösségi közlekedésben két vasútvonal játszik szerepet: az 1. sz. Budapest-Győr-Bécs fővonal, és a Rajka-Hegyeshalom-Csorna mellékvonal. Utóbbi nem érinti Mosonmagyaróvárt, de Hegyeshalmon kedvező átszállási lehetőség nyílik a város felé tartó nagyszámú vonatra. A város tehát kelet-nyugati és az észak-déli európai útvonalak csomópontja mellett található, elérhetősége jónak mondható.

A hármashatár, azaz Ausztria és Szlovákia közelsége sajátos fekvési adottság. A város Bécs, Pozsony és Győr határon átnyúló nagyvárosi térségében található. *A településhálózati sajátosságokból*

következően a város részesülhet a szomszédos központok közösségi-kulturális kínálatából, határon is átnyúló együttműködésekre van mód, de egyúttal erős elszívó hatásukból eredően negatívum is. Pozsony közelsége nem csak az ott munkát vállaló lakosság számára, hanem a szlovák fővárosból Mosonmagyaróvárra csábítható turisták végett is felértékelődik, ugyanis Mosonmagyaróvár esetében is a külföldi vendégéjszakák számában jelentős mértékben részt vesznek az északi szomszédokból érkezők. A földrajzi elhelyezkedés ugyanakkor egyben gyengeség is, mivel a környező nagyvárosok közösségi funkciói és rendezvényei adott esetben elszívják a turistákat és a lakosságot (egy téli rendezvényt igen nehéz megszervezni a környező nagyvárosok kínálata miatt).

Összefoglalva megállapítható, hogy a város épített és táji értékekben gazdag. *Kiemelten fontos a vizek, a Lajta és a Duna jelenléte és természeti környezete.* Mosonmagyaróvár a vizek városa is. A város lényegében körbecsónakázható, körbekajakozható. Azonban ki kell emelni, hogy *a jelentős potenciálok ellenére a vizek, illetve a vízhez kötődő területek közösségi hasznosítása nem erős.* Hiányos a vízparti szabadidős-rekreációs, kulturális hasznosítás infrastrukturális háttere, nincs olyan infrastruktúra a vizekhez kapcsolódóan, mint régebben. *Kiemelkedő fejlesztési lehetőségek rejlenek még a vízközelű területek közösségközpontú hasznosításában, a művészeti, egyetemi, sport, civil kezdeményezések vizekre szervezésében.*

A város épített környezete is kiemelkedő értékeket hordoz. *A műemléképületek, a középkori utcahálózat és a történelmi belváros mind olyan elem, mely közösségi szempontból is megágyazhat a későbbi fejlesztések számára.* További unikális, épített környezeti elem a történelmi városmag részét képező magyaróvári vár.

3.1.3 Kulturális erőforrások

A Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Kft. Mosonmagyaróvár és vonzáskörzete legnagyobb rendezvényszervező cége, amely megalakulása óta jelentős szerepet tölt be a város és a régió kulturális életében. Az öt divízióra tagolódó Kft. tevékenysége kiterjed a városi nagyrendezvények szervezésére, a Flesch Központ, a Fehérló Közösségi Ház üzemeltetésére és programjainak szervezésére, a kistérségi kulturális központ szerepkör megerősítésére és kiteljesítésére, és Mosonmagyaróvár és vonzáskörzete kulturális igényeinek maximális kielégítésére. A feladatait úgy látja el, hogy szem előtt tartja a közművelődési színterek és infrastruktúrák biztosítását, a helyi értékek megőrzését, az időskorú népesség közművelődési lehetőségeinek biztosítását, a közösségi élet támogatását, olyan tevékenységekkel, közművelődési rendezvényekkel, amelyek ösztönzőleg hatnak az emberek kreatív részvételére, az élményközpontúságra és a közösségi összetartozásra. Feladata továbbá a városi és térségi közművelődési szakmai koordináció, valamint a városban tevékenykedő civil, és ifjúsági kezdeményezések támogatása.

További jelentős kulturális szereplő Mosonmagyaróváron a Fehér Ló Közösségi Ház (Flesch Károly Nonprofit Kft. mosoni tagintézménye), mely elsősorban kiállítási tér, ugyanakkor gyermekek részére színházi előadásokat biztosít, és nem utolsósorban kluboknak, kiscsoportos foglalkozásoknak is otthonul szolgál. *A művelődési központ igen sikeresen működik, teltházasan. Ebből következően valós igény mutatkozik új közösségi terekre, ahol a helyi hagyományok, kultúra, népművészet integráltan tudja magát képviseltetni.*

Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatának fenntartásában, két épületben működő Hansági Múzeumban *rangos régészeti, néprajzi, helytörténeti gyűjtemények látogathatók.* A múzeumban tekinthető meg a Gyurkovich-gyűjtemény (19-20. századi festmények) is. A múzeum az állandó és időszakos kiállításain is biztosít tárlatvezetést. Az időszakos kiállításokban szinte minden esetben múzeumpedagógiai óra is kapcsolódik a tárlatvezetéshez. A Kép-Mutatás rendezvénysorozatával olyan kezdeményezést indított útjára, amelynek célja, hogy a múzeumot és programjait a helyi (város és a környező települések) társadalom és közélet polgárainak megnyerésével, bevonásával népszerűsítse. A múzeum látogatottsága ingadozó, egy-egy szélsőséges évet leszámítva 6-7 ezer körüli az átlagos

látogató szám. Az adatokat azonban árnyalja, hogy ezek jelentős arányát az ingyenes belépésre jogosultak köre tette ki.

A Huszár Gál Városi Könyvtár üzemeltetője szintén az önkormányzat. Legfőbb feladata az iskolai oktatást segítő programok szervezése. 2014-ben összesen 101 686 látogató kereste fel személyesen és használta távolról a könyvtár 24 órán elérhető szolgáltatásait. Nőtt a könyvek, hangoskönyvek, zenei CD-k iránti kereslet, kölcsönzésükre egyre nagyobb igény mutatkozik. A 14 éven aluli kölcsönzők száma is növekedett és vele együtt az általuk kölcsönzött dokumentumok darabszáma is. A térségi ellátást mozgókönyvtári szolgáltatással biztosítja. *A város olvasási kultúrát támogató infrastrukturális ellátottsága még továbbfejleszthető.*

A FUTURA interaktív természettudományi élményközpont 2012-ben nyitott egy 300 éves műemléki magtárépület átépítését követően. A létesítmény a város egyik idegenforgalmi nevezetessége lett, évi negyvenezer látogatottsággal. Ebből következően *a műemlék épületek örökség- és közösségközpontú hasznosítása jó gyakorlatot jelenthet a jövőben is, például a vár vagy a malomépület felújításakor.*

A ma a Széchenyi István Egyetem révén oktatási funkciót betöltő történelmi magyaróvári várhoz egy kiállítótér is tartozik. Ez a tér azonban nem a vár történetével ismerteti meg a látogatókat. *A vár épületében korábban működött történelmi múzeum, de ez napjainkban nem látogatható, mivel alapos felújításra szorul.* A várban található Várpince kiállítótér viszont működik, és önmagában is egy helyi látványosságot jelent. A több mint 500 m² területű pincében interpretációs terem nem kapcsolódik a kiállítótérhez, viszont e térben az emberek maximum 30 percig tartózkodnak. A Várpince másik részében látványkonyhát és éttermet alakítottak ki, mely lényegében büféként üzemel az egyetemisták számára. *Valódi közösségteremtő ereje a vár épületének tehát nincsen,* viszont a túlzottan csak egyetemi oktatásra fókuszáló karaktere mellé a jövőben közösségi funkciókat is felvehet. *A vár, illetve a várkert egyes részei kül- és beltéri közösségközpontú terekké alakíthatók, rendezvények helyszínékként Mosonmagyaróvár társadalmi életének integráns részévé válhatnak.* Az egyetem és a város gyenge együttműködése volt jellemző az elmúlt évtizedekben, azonban a jelenlegi város- és egyetemvezetés elkötelezett a hagyományteremtő kooperáció szorosabbra fűzése iránt.

Mosonmagyaróváron jelentős kulturális programokat bonyolít a Német, Horvát, Szlovén és Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A városban 7, az önkormányzat által is támogatott egyház működik, valamint *jelentős a civil aktivitás is,* elsősorban a szociális és karitatív, valamint a kulturális és érdekképviseleti tevékenységek esetében.

Mosonmagyaróvár számos kulturális erőforrással rendelkezik. Képzőművészeti gyűjtemények, kiállítóhelyek, uralkodói és nemesi rezidenciák, kertek és parkok, valamint több vallási műemlék is megtalálható a városban. A helyi lakosság számára a kulturális rendezvények a kikapcsolódást jelentik. Ezeknek igen fontos életminőségjavító szerepük van a város életében, ezen kívül anyagi szempontból is a város gyarapodását jelentik. Fontos a lakossággal a város értékeinek a megismertetése, az identitástudat erősítése, a turizmus kedvező hatásainak széleskörű tudatosítása, a lakosság vendégbarát magatartásának ösztönzése.

Mosonmagyaróvár belterületén több olyan műemléképület is található, amelynek belső udvara illetve kertje alkalmas szabadtéri színházi előadások lebonyolítására, amely kulturális célokat is szolgálhatna a városban.

Mosonmagyaróvár kulturális tevékenységével kapcsolatosan meg kell jegyezni, hogy bizonyos értelemben hiányzik a szakmai háttér. Sok esetben egyáltalán nincs teljes munkaidőben a művelődési házzal foglalkozó munkavállaló. Így a művelődési házak egy része csak a nemzeti ünnepek kapcsán tartandó évenként megrendezett ünnepek helyszíne. Ebből adódóan *az épületek kihasználatlanok, a lakosság pedig rendszeres kulturális programok nélkül kénytelen eltölteni a szabadidejét.*

A helyi közművelődési feladatok ellátása során a helyi, térségi, regionális, országos és nemzetközi kapcsolatok érdekében az önkormányzat együttműködésre törekszik többek között kulturális feladatot

ellátó civil szervezetekkel, egyházzal, helyi nemzetiségi önkormányzattal, közművelődési, tudományos, művészeti és sportszervezetekkel, alapítványokkal és gazdálkodó szervezetekkel.

Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata költségvetési lehetőségeinek függvényében kiemelt költségvetési támogatásban részesítheti a város kulturális életében kimagasló teljesítményt nyújtó *művészeti csoportokat*, valamint a kimagasló kulturális szerepet betöltő rendezvényeket. *A városban nagy múltra tekintenek vissza a fúvószenekarok, erős a kóruskultúra, továbbá a népzene és a néptánc művelése is kiemelkedő.* A Lajta néptáncegyüttes által rendszeresen megszervezett „A személyiség- és közösségfejlesztő hagyomány” című program segíti a fiatal és az idős generáció találkozását, a hagyományok megismertetését, ápolását.

A kulturális fesztiválok, rendezvények önmagukban is jelenthetnek közösségfejlesztő és turisztikai vonzerőt. Ez elsősorban akkor valósul meg, ha többnapos programot nyújtanak, valamint a kulturális kínálat kiegészül gasztronómiai különlegességekkel, vendéglátással. A nagy rendezvényeket mindig több célcsoport (kor, érdeklődés) számára is vonzó, változatos programokkal kell színesíteni. *Nélkülözhetetlen a rendezvényeken érdekelt szervezetek együttműködése, a rendezvények időpontjainak közös egyeztetése. Jelenleg még túlzottan jellemző az egyes rendezvények párhuzamossága, a szervezetlen programkínálat. Meghatározó az alulinformáltság a kulturális rendezvényekkel kapcsolatban.*

Kiemelt rendezvényhelyszíneként kell kezelni a magyaróvári Várkertet, a Mosoni-Duna partot (Itató), a mosoni Erzsébet kápolna teret, a Mosoni-Duna partot („Biczó” strand) — mint szabadtéri helyszínt, valamint a Flesch Károly Kulturális Központot. *Az Óvári Várkert kiemelt helyszín lehetne, mivel fekvését és környezetét tekintve is kellemes rendezvényhelyszín, ehhez azonban a városnak az egyetemmel történő szorosabb kapcsolatfelvételre van szüksége.*

Az önkormányzat kiemelt kulturális programjai: a Szent István Napok, a Flesch Károly Nemzetközi Hegedűverseny, a Nemzetközi Makett Kiállítás, a Moson Megyei Nemzetközi Színjátszó Találkozó, a Szakképző Iskolák Országos Vers- és Prózamondó Versenye, a Voluta Vízikarnevál, a Városi Majális és az Adventi kirakodóvásár – Adventi Héttvége és Szilveszter.

Meg kell említeni két időközben elhalt nagyrendezvényt is, amelyek pénzhiány, illetve szervezőhiány miatt szűntek meg. 25 évet élt meg a Katica néptánc fesztivál, míg a Várkert Gyermekfesztivál 10 egymást követő évben került megrendezésre. Mindkét fesztivál sikeres volt, és sok embert vonzott, ezért jó gyakorlatuk felélesztése közösségfejlesztő potenciált tartogathat.

A város és a civil szféra mellett külön érdemes felsorolni a rendezvényszervezők között az egyetemet. Sikeres rendezvényük például a 7 éve működő kutatók éjszakája, továbbá az 5 éve működő nyugdíjas egyetem, melyre legutóbbi alkalommal nem kevesebb, mint 485 regisztrált hallgató jelentkezett.

A városban erős a zenei kultúra, és zömében teltház van a zenei rendezvényeken. A Nemzetközi Flesch Károly Hegedűversenyt 5 évente rendezik meg Mosonmagyaróváron, a következőre 2023-ban kerül sor. A város központjában, a Magyar utcában megrendezett KultUtca kifejezetten pozitív előzményekkel bír. A sporthoz kötődően népszerű és sikeres eseménynek számít a Voluta Fesztivál a kajakkal, kenuval, sárkányhajóval, evezéssel stb. foglalkozó Vízisport Egyesület, valamint a Flesch Károly Nonprofit Kft. szervezésében.

A rendezvényekkel kapcsolatban ugyanakkor meg kell jegyezni, hogy nehéz a lakosságot megszólítani, nehéz egy közös cél felé fordítani a helyieket. Kiemelkedően fontos a *Virágzó Város elnevezésű, önkéntes alapú rendezvénysorozat, mert precedens értékűen mozgósítja a helyi közösségeket: egy nemzetközileg zsűriztetett programról van szó, amiben a zöldfelület rekultivációval élhetőbbé tették a várost. A szervezés során mintegy 25 civil szervezet fogott össze. A „virágzó város” ma már egy brand a városban.*

Mosonmagyaróváron nagy jelentősége lenne az olyan közösségi kezdeményezések támogatásának, amelyben megjelenik a környezettudatosság. A 14 éven aluliak mozgósításában nagy szerepe lehet a

környezeti nevelésnek, egy korábbi projekt foglalkozott is a fiatalok ilyen tematikájú megszólításával (apró kertek, csodakertek projekt).

A rendezvényekkel kapcsolatban *nagy igény mutatkozik vízi színpadra, mobil, civilek számára is széles körben hasznosítható, mobil rendezvénytechnikára, valamint rendezvényhelyszínekre.*

A kulturális-közösségi élet terén vannak olyan célcsoportok, amelyek megszólítása kifejezetten nagy nehézségekbe ütközik. *A 18-40 éves korosztály, azon belül is a nem családos csoportok inaktívak a civil életben és a közösségi rendezvények esetében.* Az ifjúság (12-29 évesek) integrálása a kulturális közösségi életbe kifejezetten problémás. Bevonásukra és aktivizálásukra vonatkozóan léteztek mára már elhalt programok, melyek felélesztése hasznos lenne (pl. LISZI program, Fiók Ifjúsági Klub, Kreatív nevelőműhely). Általános tapasztalat, hogy *a családosokat a gyermekeken keresztül könnyebben meg lehet szólítani*, ehhez meg is van a városban az alapinfrastruktúra (a Fehér Ló és a Futura a legalkalmasabb erre, mert számos kisgyermekes programmal rendelkeznek).

3.1.4 Közszolgáltatások

A mosonmagyaróvári járást 26 település alkotja, székhelye és legnépesebb települése 32 ezer fővel Mosonmagyaróvár. Ennek megfelelően az összes járási hatókörű igazgatási, oktatási, egészségügyi stb. szervezet itt található. A lakosság életminőségét jelentős mértékben meghatározza az elérhető humán közszolgáltatások (oktatás, szociális ellátás, egészségügy, kultúra, sport stb.) elérhetősége és azok minősége. *Mosonmagyaróvár esetében a humán közszolgáltatásokhoz való hozzáférést jelentősen nehezíti, hogy a település lakónépessége magasabb, mint ami a statisztikai adatokban megjelenik.* Ez egyrészt következik a Szlovákiából a kedvezőbb ingatlanárak következtéből Mosonmagyaróvárra kitelepültek egyre magasabb számából, másrészt a nem bejelentett osztrák nyugdíjasokból.

Mosonmagyaróváron kilenc óvodában, kilenc általános iskolában, öt középiskolában és egy felsőoktatási intézményben történik az oktató-, nevelőmunka. Az intézmények közül egy-egy óvoda egyházi és magán-, egy általános iskola és egy középiskola pedig egyházi fenntartásban működik.

A gyermekjóléti alapellátás keretében bölcsődei ellátást a településen a Mosonmagyaróvár Egyesített Bölcsődék Intézménye (MEBI) biztosítja három telephelyen. A bölcsőde a legfeljebb 4 éves korú gyermekek ellátását biztosítja. A MEBI engedélyezett férőhelyeinek száma 252 fő; az intézmények kihasználtsága az elmúlt 13 évet elemezve folyamatosan 100 % feletti.

Mosonmagyaróvár óvodáiban is a túlszűfolttság jellemző annak ellenére, hogy 9 óvoda várja a gyermekeket. A kapacitásmutató itt is meghaladja a 100 %-ot az elmúlt években. A férőhelyhiány problémája elsősorban a növekvő lakosságszámú városrészekhez közeli óvodákat érinti.

Mosonmagyaróváron jelenleg 7 alapfokú oktatási intézményben tanulnak a diákok (6 fenntartása a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központé, míg egy a piarista rend fenntartása alatt működik). 2000-től csökkenő, 2007-től növekvő tendenciát mutat a városi általános iskolai tanulók száma. 2000 és 2013 között a városi általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma az országos átlagot meghaladó, a járási attól elmaradó volt. Az intézmények térségi szerepét jól mutatja, hogy stabilan 13-15 %-os a más településről bejáró diákok aránya. A városi zeneiskola közösségközpontú felújítása, infrastruktúrafejlesztése egyre elengedhetlenebbé válik.

A város iskolaváros jellegének köszönhetően több nagymúltú középiskolával is rendelkezik. A tanulói létszámot vizsgálva megállapítható, hogy a középiskolai összes tanulólétszám jóval magasabb, mint a megfelelő városi korcsoport létszáma, amely jelzi, hogy *Mosonmagyaróvár jelentős térségi iskolaváros.* 2008 óta folyamatosan csökken a gimnáziumokban a nappali tagozatos tanulók száma, ugyanakkor a szakközépiskolákban ez a csökkenés jóval kisebb mértékű. Az általános iskolai tanulók létszáma évről évre növekszik, mindez a későbbiekben a középiskolai oktatás létszámadataiban is megjelenhet.

Mosonmagyaróváron található a Dunántúlon egyedülállóan az élelmiszergazdaságot jól átfogó képzési rendszert működtető Széchenyi István Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kara. A magas szintű elméleti képzés mellett fontos szerepet játszik a gyakorlati ismeretek elsajátítása laboratóriumokban és üzemi körülmények között. Ezt a célt szolgálja a kiterjedt nemzetközi kapcsolatokra épülő külföldi farmgyakorlat rendszer és a nemzetközi szinten is egyedülálló mintagazdasági hálózat is. *Az egyetem jelenlétéből következően a kultúrafogyasztás és közösségépítés szempontjából számottevő agrártudományi és műszaki szaktudás, minőségi és magaskultúra iránti igény jellemző a helyi társadalom egyes csoportjainál.* A jövőben komoly lehetőség rejlik az *egyetemvárossá válásban*, az egyetem és a város, illetve annak közönségének kölcsönös egymásra való nyitásban. Veszélyt jelent ugyanakkor, hogy összhangban a legtöbb magyarországi egyetemmel, a mosonmagyaróvári karnak még inkább meg kell majd küzdenie a hallgatói létszám fenntartásáért. E téren a vonzó városi környezet, beleértve a hallgatóbarát közösségi életet, nem elhanyagolható szerepet játszhat.

Egészségügyi ellátás

Mosonmagyaróvár város területén jelenleg 14 felnőtt háziorvosi, 5 házi gyermekorvosi körzet működik. A fogorvosi alapellátásról 8 fogorvosi körzet gondoskodik. Az iskola-egészségügyi ellátás valamennyi iskolában biztosított. Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatának Védőnői Szolgálat 17 védőnővel látja el az iskolai (6 körzet) és területi (11 körzet) védőnői feladatokat.

2012. május 1. után a Karolina Kórház és Rendelőintézet állami fenntartásba került, azaz a fenntartói feladatokat ettől kezdődően Gyógyszerészeti és Egészségügyi Minőség- és Szervezetfejlesztési Intézet (GYEMSZI) látja el. A kórházban fekvőbeteg (aktív és krónikus) és diagnosztikai osztályok, valamint szakrendelők működnek. Ellátási területe 73 ezer főre (25 település) terjed ki.

Mosonmagyaróvár esetében mindenképpen említést érdemel, hogy kimagasló arányban vannak jelen a városban a fogorvosi praxisok. Az idegenforgalmi stratégia alapján kb. 150 fogorvosi rendelő működik a városban, amelynek pacientúráját elsősorban osztrák és német betegek alkotják. A fogorvosi rendelők mellett az utóbbi pár évben a plasztikai, illetve lézersebészeti klinika is megnyitotta kapuit, szintén elsősorban a nyugati klientúra számára.

Mosonmagyaróváron az egészségügyi ellátás kedvező. A városi kórház térségi szerepet is betölt. A település egészségturisztikai funkcióját a fogászati rendelők, valamint plasztikai és lézersebészeti szolgáltatások jellemzik.

Szociális ellátás

A Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény (KESZI) és a Kistérségi Gyermejjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ (KGYCSSZK) 2010. január 1-jétől működik a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás fenntartásában, azt megelőzően Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata volt az intézmény fenntartója. A KESZI térségi szinten szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat egyaránt biztosít.

A településen működik étkeztetés, házi segítségnyújtás, és jelzőrendszeres házi segítségnyújtás is.

Ellátotti csoportok szerint a KESZI-n belül négy szakmai egység működik. Az Alapszolgáltatási Centrum (otthonukban élő idős, beteg emberek segítése, otthon közeli szolgáltatásokkal), a Fogyatékosokkal Élők Nappali Intézményei (fogyatékkal élő és autista személyek nappali ellátása), a Hajléktalanokat Segítő Szolgálat (a kistérség területén életvitelszerűen élő hajléktalan személyek nappali és átmeneti, bentlakásos ellátása), és az idősek bentlakásos intézményei (Önmaguk ellátására nem képes idős személyek ellátása átmeneti és tartós lakhatást biztosító ellátással).

A Kistérségi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ a térség 26 településén biztosítja a családsegítést és a gyermekjóléti szolgáltatást. Az intézmény szolgáltatásainak célja a biztonságot adó család- és gyermekvédelmi rendszer, valamint az emberközeli szociális szolgáltatások kialakítása, célzottságuk és hatékonyságuk növelése. E célnak megfelelően egy intézmény keretében önálló szakmai egységként működik a Gyermekjóléti Szolgálat, a Családsegítő Központ, a DrogPont, a Gyermek Átmeneti Otthona és a Családi Napközi.

A városban a Baptista Egyház működteti a Családok Átmeneti Otthonát, amely egyszerre 12 főt (4 családot) képes befogadni.

Mosonmagyaróvár a szociális ellátását a Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény és a Kistérségi Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgáltató Központ biztosítja nem csupán városi, hanem térségi szinten is. Az ellátásban jelentős szereppel bír a civil szféra is. A szolgáltatások többsége szinte teljes kapacitáskihasználtsággal üzemel, így jövőbeni férőhely-bővítésükről hosszabb távon gondoskodni kell.

Sport

A versenysport Mosonmagyaróváron dinamikusabban fejlődik, kiemelkedő egyéni sportolók, sikeres csapateredmények jellemzik ezt a területet. A városban 28 egyesület, ezen belül 38 szakosztály működik. Minden egyesület nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás-nevelésre is.

A mosonmagyaróvári diáksportot a városi Diáksport Bizottság fogja össze 12 sportágban. Az általános és középiskolai tanulók városi, megyei és országos szinten versenyeznek. Kiemelkedő teljesítmények születnek az atlétika, a sakk, a kerékpározás és a judo területén. A fiatalok körében egyre népszerűbb a gördeszkázás és a görkorcsolyázás, de ehhez a város még nem rendelkezik megfelelő pályával.

2014-óta a város élvonalbeli női kézilabda csapattal is rendelkezik. A Mosonmagyaróvári KC a 2016-ban átadott sportcsarnokban (UFM Aréna) játssza hazai mérkőzéseit.

A közösségfejlesztési stratégia szempontjából lényeges szempont, hogy egyre több lakosnak van igénye arra, hogy szabadidejét sportolással töltsse, ezért nagyszámban rendeznek amatőr versenyeket a városban.

Mosonmagyaróvár ugyan rendelkezik sportlétesítményekkel, a város minden óvodájában és iskolájában van sportolásra alkalmas tornaterem, tornaszoba, de nagy hiány mutatkozik a köztéri sport és szabadidős infrastruktúra tekintetében. Olyan szabadidős-rekreációs övezetek kialakítására volna igény, ahol a sportfunkciót képviselő eszközök, pályák a helyi társadalom minél szélesebb közösségei (pl. ifjúság, fiatal családok, idősek) számára elérhetőek.

3.1.5 A társadalom és a gazdaság állapota

Társadalom

Mosonmagyaróvár Győr-Moson-Sopron megye harmadik legnépesebb városa, a Mosonmagyaróvári járás központja. A város népsűrűsége 2013-ban az országos átlag (105 fő/km²) közel négyszerese (381 fő/km²), amely a térség sűrűn lakott településszerkezetének köszönhető. A 2011-es népszámlálás adatai alapján a város lakosság száma 32 004 fő (2016-ra a városi honlap tanúsága szerint ez a szám 32 942-re emelkedett). *Az elmúlt tizenhat évben a város lakosság száma az országos demográfiai trendtől eltérően növekedett a térség fejlett gazdasági viszonyainak köszönhetően.* 2000 és 2016 között a lakónépesség 10 százalékkal növekedett. Mosonmagyaróvár népességnövekedése a pozitív vándorlási egyenlegnek köszönhető, amely kompenzálja a természetes népességfogyás mértékét. A kedvező gazdasági viszonyok és a jó foglalkoztatási helyzet adta lehetőségek miatt az odavándorlás mértéke évről évre meghaladja az elvándorlását. A városban 2000 és 2012 között átlagosan ezer lakosra vetítve -1,0 fő a természetes fogyás mértéke, míg ugyanezen időszak átlagos vándorlási egyenlege +6,4 fő. *A vándorlási többlet az ország egyéb, döntően keletebbi területeiről, illetve a határon túlról, főként Pozsony határon átnyúló szuburbanizációja folytán a városban letelepedő,*

munkavállaló korú népességéből ered. Jelentős kihívások elé állítja Mosonmagyaróvárt, hogy hogyan tudja a települést „alvóvárosként” használók igen magas arányát bekapcsolni a közösségi életbe. Ez jelenti egyrészt az Ausztriába ingázó magyar, illetve a szlovák fővárosban és környékén dolgozó szlovák munkavállalókat is. A városból más településre ingázók közül nem kevesebb, mint 36% azoknak az aránya, akik külföldön dolgoznak. E csoportok csak kismértékben használják a helyi közösségi funkciókat.

A városban a magyar mellett három jelentősebb nemzetiség, a német, a horvát és újabban a szlovák van jelen nagyobb arányban. 2001 óta mind a 3 nemzetiség részaránya nőtt a teljes lakossághoz viszonyítva.

Mosonmagyaróvár iskolai végzettségi mutatói összességében kedvezőnek mondhatók, sőt ha a térséget hasonlítjuk össze Magyarország többi járási vagy megyei adataival, akkor megállapíthatjuk, hogy az iskolai végzettségben tapasztalható nemek közötti egyenlőtlenségek sem mutatkoznak. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya megegyezik az országos értékkel (17,3 %). Elsősorban a rendelkezésre álló munkalehetőségek jellegének köszönhetően kifejezetten magasnak mondható az alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban dolgozók aránya.

A munkanélküliségi ráta 2009 óta a járás egészében, ha kisebb kilengésekkel is, de alapvetően csökkenő tendenciát mutat. A városra és térségére is az országos átlagnál jelentősen alacsonyabb munkanélküliség jellemző. A településen az országos átlagnál nagyobb jövedelmet realizálnak a munkavállalók. Szintén a kedvező foglalkoztatási viszonyoknak köszönhető, hogy a település jövedelmi viszonyai országos átlag feletti. A befizetett személyi jövedelemadó, valamint a nettó jövedelem egy lakosra jutó értéke meghaladják az országos átlagot. Mindez kedvez egy minőségi kultúrára érzékeny lakosság kialakulásának.

A városban a civil aktivitás jelentős, mintegy 150 civil szervezet működik a településen. Legalább 30 éve működő kisközösségek vannak jelen a városban, melyek sokat tesznek Mosonmagyaróvár kulturális és közösségi életéért (pl. 50 éves Óvári Gazdász néptánc együttes, 30 éves Lajta néptánc együttes, jelentős tapasztalatokat halmozott fel a makettkiállítást szervező egyesület). A Mosonmagyaróvári Civil Szövetség olyan Mosonmagyaróváron működő érdekvédelmi ernyőszerület, mely azon civil szervezeteket tömöríti, melyek fő feladatuknak tekintik a tagságuk egyéni céljainak megvalósulásán túl Mosonmagyaróvár, a mosonmagyaróvári térség és Nyugat-Dunántúl fejlődésének, az itt élő lakosság életkörülményei javításának elősegítését. Szolgáltatásaikkal, programjaikkal a mosonmagyaróvári civil szervezetek fejlődését kívánják elősegíteni annak érdekében, hogy az önfenntartható útjára lépjenek.

A civil szervezeteket minden évben támogatja az önkormányzat, illetve a környezetvédelmi szemléletet is érvényre juttatja több intézkedése révén. Az előbbieknél köszönhetően az egyetlen cél, amely nem valósult meg az utóbbi években, a szabadidős létesítmények fejlesztése, új uszoda pl. nem létesült, bár a sportcsarnok építése lökést ad ennek a területnek is.

A civil szféra kibontakozását azonban néhány probléma is jellemzi. Egyrészt beszélhetünk a civil infrastruktúra, a pénz, a hely és a humánerőforrás hiányáról is. A közösségi kezdeményezések forráshiány miatt a projektek lezárását követően gyakran megszűnnek létezni. További gond, hogy nincsen olyan civil szervezet, amely kifejezetten a fiatalokra irányulna. A programok nem csak forráshiány miatt halnak el, hanem amiatt is, hogy gyenge a marketingje ezeknek a civil szervezeteknek. A civil szervezetek nem feltétlenül tudnak még összefogni, így elaprózódnak a támogatási összegek, és egyik sem megy önmagában hosszú távon sokra.

Gazdaság

A kiváló közlekedéscsoporthelyzetű Mosonmagyaróvár kedvező gazdasági adottságokkal rendelkezik, gazdasága növekedési pályán van. A megfelelő közúti és vasúti elérhetőség vonzóvá teszi a várost a gazdaság szereplői számára. Mosonmagyaróvár gazdasága országos viszonylatban is versenyképes.

A Mosonmagyaróvári járás, mint dinamikus határtérség fő fejlesztési iránya az önálló arculat kialakítása. Ezen belül kiemelt a térség adottságaira épülő turisztikai kínálat javítása, a közösségi terek fejlesztése, a kistérségi kulturális központ szerepkör megerősítése és kiteljesítése. Ehhez szükséges, hogy a hagyományos gazdasági szektorok mellett erősödjenek meg új tevékenységek, iparok és szolgáltatások, így az egészségipar, a környezetipar, a logisztika, a tudásipar, végül, de nem utolsósorban éppen a közösségfejlesztéshez is szorosan kapcsolódó *sport- és kulturális szolgáltatások köre*.

Mosonmagyaróvár városában a gazdasági tevékenységek széles palettán mozognak, megtalálható az egyéni vállalkozástól az Rt.-ig mindenféle gazdasági tevékenységet – termelő, kereskedelmi, szolgáltató – folytató vállalkozási forma. A gazdaság súlyát hagyományosan a kis- és középvállalkozások adják, melyek aránya Mosonmagyaróváron az országos átlagnál is magasabb.

A közösségfejlesztés szempontjából ki kell emelni a kreatív iparágakat, a kultúragazdaságot, illetve a kézművességhez és helyi mezőgazdasági termékekhez kapcsolódóan a Szigetköz Szatyor programot. A jövőben még nagyobb szerepet kaphatnak a helyi kulturális örökségre is alapozó, közösségi bevonáson is alapuló helyi termékek és szolgáltatások. Ez munkahelyteremtéssel és gazdaságélénkítéssel is járna a helyi identitás megerősítésén és a fenntarthatóság biztosításán túl.

Mosonmagyaróváron az országos átlagot meghaladja a képzettség színvonala. Az összes foglalkoztatott közel ötöde felsőfokú végzettséggel rendelkezik a városban, míg több mint felük legalább érettségivel bír.

Mosonmagyaróvár a térség foglalkoztatási központja, a 15,5 ezer helyben foglalkoztatott több mint egyharmada más településről jár be Mosonmagyaróvárra dolgozni. Ez a közösségi funkciók letelepítése kapcsán lényeges szempont, hiszen nem csak a városi lakosság ellátásával kell foglalkozni. A városra és térségére is az országos átlagnál jelentősen alacsonyabb munkanélküliség jellemző.

Mosonmagyaróváron kiemelten fontos szerepet tölt be a terciér szektor. Mosonmagyaróvár nagyjából 750 kiskereskedelmi üzlete széleskörű kínálatot biztosít a helyi és környékbeli lakosságnak, az alapszintű ellátáson felül is sok kiskereskedelmi funkció megtalálható: bevásárlóközpont nagy élelmiszer- és szakáruházakkal, piac, bankfiókok. A határmenti fekvésnek köszönhetően az áruházak forgalmának nem elhanyagolható részét a bevásárlóturisták adják; a korábban Ausztriából érkező nagyszámú vásárló helyét mára egyre inkább a Szlovákiából érkezők vették át.

Míg a város vonzó befektetői cél az ipari érdekeltségű vállalkozások számára, addig *a település idegenforgalma sok kiaknázatlan potenciált rejt még magában.*

Az idegenforgalom Mosonmagyaróvár esetében jelenleg egy speciális ágra, az egészségturizmusra összpontosít leginkább, azonban az aktív turizmushoz kapcsolódóan a Szigetköz óriási potenciált jelent a város számára, valamint a hangulatos városkép és táj, a Fertő-tó közelsége, a *mozgalmas kulturális élet*, a termálfürdő (csak a legalapvetőbb lehetőségeket kiemelve) külön-külön is mind jelentős potenciált biztosítanak.

Mosonmagyaróváron a turizmus - vendéglátás jellemzésére inkább a mennyiségi, semmint a minőségi jelző találó. A városban nincs ötcsillagos szálloda. A vendégéjszakák száma a 2000-es évek közepén tapasztalható visszaesés óta lassan növekszik, ám ma is alig haladja meg az ezredforduló értékét. Mindez azért érdekes, mert Mosonmagyaróvár a Szigetköz kapuja, ezáltal az egyedülálló természeti adottságú terület kisebb „centrumaként” is működhethetne.

A turizmus, mint a városban legdinamikusabban növekvő ágazat az alapját képezheti egy olyan idegenforgalmi koncepció kidolgozásának, melynek célja lehetne, hogy a településre érkezők több időt töltsenek a városban. *Ehhez mindenképpen szükséges a minőségi szálláshelyek számának növekedése, illetve magasabb igényeket is kiszolgáló, de mindenki számára elérhető, minőségi szolgáltatást nyújtó kulturális és közösségi színterek kialakítása, fejlesztése.*

A város jelenlegi vonzáskörzetét, településhálózati szerepét megtartva a környező településekkel erős kapcsolatot alakított ki. A szoros együttműködés kiterjed a turizmus, a munkaerő- és szakképzési

politika, a településüzemeltetés és a szociális ellátás területére. A városnak az országhatárhoz közeli elhelyezkedése révén megvan a lehetősége a határon túli településekkel történő szoros együttműködésre is.

Összességében megállapítható, hogy *a kulturális és közösségi élet fellendítése, speciális szolgáltatások nyújtása* (például a termálfürdő, sport- és vízi turizmus) *lehetővé teszik a vendégforgalom tartózkodási idejének növekedését, a szolgáltatások iránti kereslet emelkedését hozzájárulva a városban jelentős KKV szektor fejlődéséhez*, így Mosonmagyaróvár a régió meghatározó központjává léphet elő.

3.2 A HKFS-t érintő tervi előzmények, programok, szolgáltatások

3.2.1 Koherencia a 2014-2020 közötti Operatív Programokkal

Jelen Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia szempontjából elsősorban az alábbi, 2014-2020 közötti operatív programok HACs tekintetében fontos kiírásait, projektjeit érdemes kiemelni:

- **TOP-1.2.1-15** Társadalmi és környezeti szempontból fenntartható turizmusfejlesztés Felhívás keretében társadalmi szempontból fenntartható turisztikai beruházásokra adódik lehetőség. Ezen belül az adott térség kulturális adottságaira építő új vonzerők létrehozását, a meglévők fejlesztését, a rendezvények infrastrukturális hátterének fejlesztését, valamint a térségi szintű turisztikai együttműködések kialakítását támogatja a felhívás. Főként a rendezvények infrastrukturális hátterének megteremtése révén látunk kapcsolódási pontot a programmal.
- **TOP-5.1.2-15** Helyi foglalkoztatási együttműködések: a foglalkoztatási paktum szervezete igen széleskörű, és várhatóan szoros együttműködést megvalósító tagsággal fog rendelkezni. A foglalkoztatási célú együttműködésekben közösségfejlesztésre is ható tevékenységek szintén helyet kaphatnak. A paktumban foglaltakhoz jól kapcsolódhatnak a közösségvezérelt helyi fejlesztések, főként a felhívás kiegészítő tevékenységei: a helyi termékek kataszterének vagy platformjának kialakítása, a vállalkozói készségek javítását célzó képzések, tudatos vásárlás ösztönzése. Ezeknél a tevékenységeknél látunk kapcsolódási pontot a jelen HKFS-sel. Ezen kívül a paktumszervezetben kialakult, ágazatközi együttműködések a HKFS-ben foglalt célokat szolgáló projektekben is aktív partnerséget vállalhatnak.
- **TOP-5.2.1-15** A társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok című felhívás több ponton is érinti a CLLD-re vonatkozó kiírást: a társadalmi integrációt segítő közösségi együttműködések támogatása, a gyermekkori, formális oktatáson kívüli korai fejlesztés, valamint a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása, illetve a mindehhez kapcsolódó eszközbeszerzés lehetnek azok a tevékenységek, amelyek esetében az egyik program a másik megvalósulásához is hozzájárulhat.

3.2.2 Koherencia a megyei és városi fejlesztési tervekkel

Mosonmagyaróvár Város Integrált Településfejlesztési Konceptiója és Stratégiája

Mosonmagyaróvár Integrált Településfejlesztési Konceptiójának és Stratégiájának jövőképe 2030-ra a városban a természeti és épített örökségre épülő egészségmegőrző turizmus megerősödésével, a lakosság életminőségének javulásával, valamint helyi társadalom kohéziójának növekedésével számol. A koncepció 4 átfogó célt határoz meg, melyek közül 3 tartalma erősen illeszkedik a HKFS-hez:

- **„Élhető város”**. Többek között kiemelt hangsúly helyeződik a helyi erőforrások hasznosítására (táji, természeti, épített értékek stb.) és a közterületek minőségi fejlesztésére.
- A **„befogadó város”** a mosonmagyaróvári identitás erősítését, a helyi társadalom kohézióját célozza, melynek fontos eleme a beköltözők „Mosonmagyaróvár-tudatának” elmélyítése, a közösségfejlesztés.

- A „város a vízen” átfogó cél a meglévő adottságok hatékonyabb kihasználásával a város vonzerejének növelését célozza a város életében meghatározó természeti kincs, a víz köré építve.

A stratégia tematikus céljai közül a HKFS-hoz a következők illeszkednek:

- **T3 Rekreációs fejlesztések.** A városi terek felújításakor szem előtt kell tartani a szabadidő aktív eltöltésére alkalmas területek kialakítását.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése
- A szabadidős- és versenysportolók edzőkörülményeinek javítása az NYME-MÉK vízitelepén
- Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása
- Városközponti lakótelep környezeti humanizálása
- Városi Ifjúsági Sporttelep létrehozása
- A Bauer Rudolf Sportcsarnok utánpótlás-, szabadidős-, tömeg- és versenysport feltételeinek javítása

- **T13 A turisztikai szolgáltatási háttér fejlesztése.** A város pozitív képének erősítése érdekében fontos, hogy Mosonmagyaróvár rendszeresen helyet adjon színes és színvonalas hazai és nemzetközi programoknak, rendezvényeknek (sport, kultúra, turizmus, tudományos élet stb.)

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása kulcsprojekt elemei, például:
 - Egységes dunai turisztikai desztinációfejlesztés, közös turisztikai desztinációsmenedzsement kialakítása, fejlesztése
 - Regionális TDM-szervezet létrehozása a Fertő-tájon és a Szigetközben
 - A folyóvizekhez köthető rekreációs tevékenységek fejlesztése
 - Vízi turizmus fejlesztése
 - Báger-tó környezetrendezése és szabadidő park kialakítása
- Mosonmagyaróvár belváros rekonstrukciója
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban
- A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése
- Új vásárcsarnok és üzletház építése Moson városrészében
- Szigetköz Élménykert létrehozása
- Külterületi, turisztikai célú kerékpárutak építése
- Világörökség, LIMES

- **T14 A természeti értékek adta lehetőségek kihasználása.**

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- A Város a vízen – a felszíni és felszín alatti vizek jobb kihasználása kulcsprojekt elemei

- **T15 Az épített örökség hasznosítása.** Elsősorban Magyaróvár és Moson belvárosi épületei képviselnek komoly történeti értéket. Külön említést érdemel a Vár, mely jelenleg felújításra szorul. A felsőoktatási funkció ugyan méltó helyen van a Várban, ám az épület és környéke jóval nagyobb potenciált hordoz magában.

A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:

- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása a magyaróvári belvárosban

- A mosonmagyaróvári vár látogatóbarát turisztikai fejlesztése
- Alulhasznosított vagy leromlott állapotú értékes épületek felújítása, funkcióval ellátása
- **T17 Helyi civil szervezetek támogatása**
 - *A tematikus célhoz kapcsolódó programok, intézkedések:*
 - Szigetköz-Csallóköz határon átnyúló kapcsolatok erősítése
 - A helyi civil szervezeteket támogató rendszer fenntartása (projekten kívüli intézkedés)

Győr-Moson-Sopron Megye Területfejlesztési Konceptiója

Győr-Moson-Sopron Megye Területfejlesztési Konceptiójának jövőképeben is szerepel, hogy a hagyományos szektorok mellett *erősödjenek meg új tevékenységek, bővüljön a sport- és kulturális szolgáltatások köre.*

Mosonmagyaróvárra vonatkozóan három kapcsolódó projektötletet említ a dokumentum: a mosonmagyaróvári vár felújítását, egy gyógynövénytermelő és feldolgozó központ, valamint egy vízisport- és ökoturisztikai központ létrehozását. Mindhárom esetben kimutatható a kapcsolódás a jelen HKFS-hez.

A koncepció az alábbi stratégiai fejlesztési célok terén kapcsolódik a közösségfejlesztéshez:

- **Timaffy László stratégiai fejlesztési cél – Környezetet, kultúra és életminőség**
 - 6.4.C. Életminőség javítása: az egészségügy, életminőség fejlesztése, kulturális és települési értékek megóvásával, azok folyamatos fejlesztésével, élhető európai otthon biztosítása az itt élők és ide költözők számára, törekvés a társadalmi felzárkóztatásra, az egészséges társadalom megvalósítására (prevenciók, életminőség javítását elősegítő programok; aktív, egészséges, összetartó helyi közösségek fejlesztését támogató programok; aktív szabadidő-eltöltés, egészségipari infrastruktúra-fejlesztés; az idősek és hátrányos helyzetben élők életminőségének javítása). Beruházás a nemzeti, regionális és helyi fejlődést szolgáló egészségügyi és szociális infrastruktúrába, az egészségi állapot egyenlőtlenségeinek csökkentése, valamint átállás az intézményi szolgáltatásokról a közösségi alapú szolgáltatásokra.
 - Prevenciók, az életminőség javítását elősegítő programok; aktív, egészséges, összetartó helyi közösségek fejlesztését támogató programok; aktív szabadidő-eltöltést elősegítő fejlesztések (pl. szabadidős témaparkok kialakítása).
 - A művészeti nevelés támogatása; közgyűjtemények infrastrukturális fejlesztése, könyvtárak, múzeumok, kiállítóhelyek, kulturális központok infrastrukturális fejlesztése. Közösségi kezdeményezések támogatása; szemléletformálás, kampányok, programok megvalósítása.
- **6. Esterházy János stratégiai fejlesztési cél**
 - 6.6.B. Az országhatár menti együttműködések fejlesztése: nagy szerepet kell, hogy kapjon az emberek és közösségek közötti társadalmi és kulturális koherencia növelése is, melynek következtében a kapcsolatépítés és az együttműködés olajozottan működhet a jövőben. Ide tartozik minden olyan, alulról jövő kezdeményezés támogatása, legyen az civil, vagy szakmai jellegű kapcsolat, amely előmozdítja a határ menti területek közötti együttgondolkodást és együttműködést.
 - 6.6.C. Megyehatáron átnyúló városi/települési kapcsolatok - a vonzáskörzetek rehabilitációja

A koncepcióban a területfejlesztési elvei és intézményei című fejezetben világosan megfogalmazásra kerül, hogy érvényesülnie kell a területfejlesztésben a programozás és a területiség elvének, ami megjelenik a Község-vezérelt Helyi Fejlesztés (CLLD) rendszerében.

A területfejlesztés elvei között érvényesítendő az esélyegyenlőség, ami a különféle, döntően hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, közösségek (esetenként települések) helyzetbehozását, képességeinek, adottságainak növelését jelenti.

A koncepció világos üzenetet fogalmaz meg, mely szerint *támogatják a közösségi szinten irányított helyi fejlesztéseket (CLLD)*. Ezekhez a nem kormányzati szervek (civil mozgalmak, egyházak, non-profit vállalkozások, lakossági csoportok) bevonása szükséges, ezeknek a tereit biztosítani kell a helyi, térségi nyilvánosság működtetésével. Számos új közösségi funkció jelentkezik (egészségügy, szociális ellátás, környezetvédelem, hasznosítás, kulturális szolgáltatások stb.), ezek működtetése a civil szektor nélkül nem lehetséges. Ösztönzi a koncepció ezen akciókat, különösen, ha azok a fejlesztési alapelvekhez is kapcsolódnak (esélyegyenlőség, fenntarthatóság, hátrányos rétegek bevonása).

Győr-Moson-Sopron Megye Területfejlesztési Program

Győr-Moson-Sopron Megye Területfejlesztési Programja *prioritásként határozza meg többek között a kultúra támogatását*, valamint a megye belső kohéziójának erősítését.

- 2.5 „A megye belső kohéziójának erősítése” prioritás: a prioritás egyes projektcsomagjai megvalósításának lehetséges finanszírozási forrásai között megjelenik a TOP 6.4 Megyei és helyi speciális közösségfejlesztést és társadalmi befogadást támogató fejlesztési programok.
- 2.6 „A megye- és országhatáron átnyúló együttműködés fejlesztése” prioritás: határ menti közösségek, a lakosság, a civil szféra, illetve az oktatási és kulturális intézmények kapcsolatfelvételének ösztönzése. A javasolt együttműködési területek közé tartozik az intézményi együttműködések és kapacitások bővítése (határ menti közösségek, a lakosság, a civil szféra, illetve az oktatási és kulturális intézmények kapcsolatfelvételének ösztönzése).

A Program alapján az alábbi társadalmi hatásokkal kell számolni a program megvalósulása esetén:

- a szabadidő eltöltése terén: a turizmusfejlesztés a gazdaság dinamizálása mellett a helyi lakosság szabadidő eltöltését, rekreációs igényeit is szolgálja. A rekreáció területi feltételeit szolgálhatják a turisztikai vonzerők fejlesztése, a nemzeti kulturális és épített örökségek megőrzése, a szabadidős, rekreációs fejlesztése. A turisztikai kínálat fejlesztésével együtt jár a helyi lakosság életszínvonalának emelkedésével, a rekreációra hangsúlyt adó életmódbeli mintakövetés lehetősége megerősödik.
- a társadalom biztonságérzete, veszélyeztetettsége terén: a megerősíteni kívánt kapcsolatok, együttműködések alapot adhatnak arra, hogy a társas kapcsolatokban, illetve szűkebb-tágabb közösségekben, majd a szolgáltató és ellátó intézményekben is kialakuljon a bizalom. A bizalmi szint emelkedése hozzájárulhat a gazdasági növekedéshez.
- a térség versenyképessége terén: akkor érhető el siker, ha az integráció az erős és kiegyensúlyozott belső kapcsolatokon, valamint a gazdaság és a helyi közösségek szerves együttműködésén, a társadalmi kohézió erősítésén alapul.

Helyi Esélyegyenlőségi Program

A Helyi Esélyegyenlőségi Program több olyan társadalmi csoportot is megnevez, amelyek a HKFS célcsoportjaival legalább részben fedik egymást. A program 5 kiemelt célcsoportot jelöl ki, melyek a következők: mélyszegénységben élők és romák; gyermekek, nők, idősek, fogyatékkal élők. A program

célja a településen jelentkező esélyegyenlőségi problémákra történő reagálás és beavatkozás megtervezése, azaz a Mosonmagyaróváron élő, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, életminőségének javítása, társadalmi részvételének biztosítása. Ezekkel együtt egy mindenki számára „elérhető”, „élhető” város megteremtése reális, megalapozott, a valós intézményi és finanszírozási feltételekre épülő, sikeresen kivitelezhető intézkedések, fejlesztések révén. A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve valamennyi esélyegyenlőségi célcsoportra vonatkozóan megfogalmaz a közösségfejlesztéshez is részben kapcsolódó beavatkozásokat, melyek az alábbiakban célcsoportonkénti bontásban kerülnek bemutatásra:

- **Mélyszegénységben élők és romák:**

„**Szolgáltass, hogy szolgáltathassunk!**”: az intézkedés azt kívánja elérni, hogy növekedjen az egészségmegőrző programokkal kapcsolatos tájékozottság.

- **Gyermekek:**

„**Hátrányból legyen előny!**”: váljon lehetségessé a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának pontos megismerése.

- **Nők:**

„**Lépünk kapcsolatba a jó kapcsolattal!**”: növekedjen a nők részvétele a foglalkoztatást segítő és képzési programokban, csökkenjen a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

- **Idősek:**

„**Egy mindenkiért, mindenki egyért!**”: az idősbárát politika az önkormányzat valamennyi stratégiai dokumentumában jelenjen meg.

- **Fogyatékkal élők:**

„**Lásd meg őket is!**” **Halld meg őket is!**”: a vakok és gyengén látók biztonsággal közlekedjenek, a siketek és nagyot hallók számára váljanak elérhetővé a helyi tv-műsorok.

3.2.3 Gazdasági és környezeti fejlesztést célzó programokkal való koherencia

Mosonmagyaróvár Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájában kiemelt szerephez jut a kulturális múlt, jelen és jövő élővé tétele, programok szervezése, valamint a városszépítő akciókkal is összekapcsolódó közösségépítő tevékenységek megvalósítása. Ezen célok elérése azonban nemcsak a város lakóinak életminőségét javíthatja, hanem növelheti Mosonmagyaróvár turisztikai vonzerejét, s ezáltal gazdasági prosperitását is. A HKFS tartalmát, a település gazdasági és környezeti fejlődését tehát befolyásolhatja a **Szigetköz Turizmusáért Egyesület TDM stratégiája** is.

A stratégia jövőképe a Szigetközre a „Duna gyermekeként” tekint, mely 2020-ra egy egységes arculattal rendelkező üdülőterületté válik, fellendülő belföldi és külföldi turizmussal és az országos átlagot meghaladó teljesítménnyel. Kialakul a Szigetköz turisztikai brandje mosonmagyaróvári bázissal, ami értéket, szervezettséget, és fenntarthatóságot tükröz. A stratégia a beruházások főbb irányvonalaként 2020-ig a kerékpáros turizmus, a vízi turizmus, a rendezvények, valamint a kulturális turizmus fejlesztését jelöli meg.

A stratégia intézkedési tervében megfogalmazott egyes akciók szintén erős koherenciát mutatnak a HKFS-val, ezek a következők:

- 6.2.8. Kerékpáros látogatóközpont létesítése Mosonmagyaróváron
- 6.2.9. A mosonmagyaróvári vár idegenforgalmi hasznosítása
- 6.2.10. Kikötőfejlesztés Mosonmagyaróváron a Lajtán és a Mosoni-Dunán
- 6.3.1. Piacszegmentáció, a termékfejlesztés koordinált megvalósítása

- 6.3.5. Tematikus utak kialakítása pl.: Vártúra: Pozsony-Halbtorn-Mosonmagyaróvár-Győr (a projekt feltétele a Mosonmagyaróvári vár funkcionális hasznosítása)
- 6.3.6. A kulturális turizmus fejlesztése

3.2.4 Közösségi, kulturális szabályozással való koherencia

Mosonmagyaróvár Város Képviselő-testülete 5/2016. (II. 12.) önkormányzati rendelete a közművelődési tevékenység helyi önkormányzati feladatairól és ellátásuk feltételeiről: A közgyűlés által elfogadott közművelődési rendeletből azokat a paragrafusokat és bekezdéseket idézzük, amelyek kifejezetten a HKFS eredményei fenntarthatóságának egyik eszközei lehetnek, amennyiben rögzítésre kerül a rendeletben a közművelődési célok, folyamatok és az azok megvalósításáért felelős szereplők együttműködésének rendszere:

“3. § (1) Az Önkormányzat a kötelező közművelődési tevékenységét intézményrendszere által valósítja meg. Ennek során – tekintettel a feladatellátás gyakorlatában kialakult, az intézményi adottságokra és hagyományokra épülő munkamegosztásra – az Önkormányzat ösztönzi, és lehetőségeihez mérten támogatja az öntevékeny közművelődési szervezetek működését.”

“4. § (1) Az Önkormányzat a rá kötelezően előírt közművelődési intézmény biztosítását – figyelembe véve a lakossági igényeket –

a) Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság (továbbiakban: Flesch Károly Nonprofit Kft.) (9200 Mosonmagyaróvár, Erkel F. u. 14.) és telephelyei:

aa) Fehér Ló Közösségi Ház (9200 Mosonmagyaróvár, Szent István király út 140.)

ab) FUTURA Interaktív Természettudományi Élményközpont (9200 Mosonmagyaróvár, Szent István király út 142.)

nonprofit korlátolt felelősségű társaság közhasznú tevékenysége útján látja el.”

“4. § (2) (2) Az Önkormányzat egyes közművelődési célú tevékenységeit közgyűjtemény is biztosíthatja:

a) Hansági Múzeum (9200 Mosonmagyaróvár, Fő u. 19.) és telephelye:

aa) Mosonvármegyei Múzeum (9200 Mosonmagyaróvár, Szt. István király út 1.)

b) Huszár Gál Városi Könyvtár (9200 Mosonmagyaróvár, Erkel F. u. 16) ”

3.3 SWOT analízis

Terület	Erősségek	Gyengeségek
Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • gazdasági fejlődés, növekvő ipari park • jelentős idegenforgalom • fizetőképes kereslet a kultúra kapcsán • sikeres helyi termékkel foglalkozó kezdeményezések (pl. Szigetköz Szatyor program) 	<ul style="list-style-type: none"> • a termálfürdő nehéz helyzete • kevés szállodai kapacitás • elaprózódó támogatások a civil szervezeteknek • komplex turisztikai programcsomagok hiánya
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • sikeres rendezvények, mint a Virágzó Város rendezvénysorozata és civil részvétele (önkéntes alapú, helyi, egész lakosságot érintő összefogás) • a 30 év alatti lakosság esetén nem jellemző a városrészek széthúzása • az egyetem közösségépítő rendezvényei (pl. múzeumok éjszakája, nyugdíjas egyetem) • legalább 30 éve működő, aktív kisközösségek • kiemelkedő fúvószenekarok, énekarok, néptáncsoportok • különleges helyi kulturális, szellemi örökség • agrár- és műszaki értelmiség • munkaerő-bevándorlás, a lakosságszám növekedése • civil-kulturális életben résztvevő kisebbségi önkormányzatok, interetnikus kapcsolattartások lehetősége • széleskörű oktatási rendszer • közösségi kezdeményezésekre nyitott lakosság • erős környezettudatosság 	<ul style="list-style-type: none"> • kulturális-közösségi szempontból alulhasznosított terek (főként: vár, műemléképületek, művelődési házak) • nehézkes a helyi lakosság megszólítása, részvétele a városi rendezvényeken • a rendezvények rossz időbeli ütemezése, átfedése egymással • a 18-40 éves, nem családos lakosok inaktivitása a civil életben és a közösségi rendezvények terén • az ifjúság (12-29 évesek) integrálása a kulturális közösségi életbe • két elhalt, korábban sikeres fesztivál • nehéz a települést alvóvárosként használok bevonása • alulinformáltság a kulturális rendezvényekkel kapcsolatban • párhuzamos, elaprózott rendezvénykínálat • az olvasás és a zene kultúrájának forrásszűke • civil infrastruktúra hiánya, pénzhiánnyal, humánerőforrás hiánnyal, helyhiánnyal küzdő civilszféra • az egyetem és a város gyenge együttműködése az elmúlt évtizedekben • kevés a városban a férőhely a megfelelő színvonalú programok megszervezésére, az intézmények többsége túlterhelt • nincsen olyan civil szervezet, amely a fiatalokra irányul • kevés turistákat is vonzó nagyrendezvény
Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • a város földrajzi fekvése (földrajzi elhelyezkedés (hármás határ, „aranyháromszög”, közlekedési folyosó, turisztikai megközelíthetőség) • természeti értékek (Szigetköz, folyók, vizek városa, tanösvények, zöldterületek) • a vár unikális környezeti elem • építészeti értékek (műemléképületek, középkori utcahálózat, történelmi belváros) 	<ul style="list-style-type: none"> • gyenge a zöldterületekhez és különösen a vízhez kötődő területek közösségi kihasználása, fejletlen szabadidős infrastruktúra • a környező nagyvárosok (Bécs, Pozsony, Győr) közelsége elszívó erő a helyi rendezvényekkel és közösségi funkciókkal szemben • tagolt, három részre oszló városszerkezet • kihasználatlan közösségi terek • nem kellőképpen kihasznált termálfüvgyagon

Terület	Lehetőségek	Veszélyek
Gazdasági jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • egyetemi és fürdőváros státusz megszerzése • a gazdasági szféra bevonása a közösségi, kulturális életbe sikeresebb lesz • a helyi termékek népszerűsítését szolgáló kezdeményezések felfutása • a tehetséggondozás és pályaaorientáció sikeressége 	<ul style="list-style-type: none"> • munkaerőhiány • 2023 után csökkenő pályázati támogatások
Társadalmi jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • a vár a helyi közösségi élet integráns részévé válik • a főhercegi malom turisztikai-közösségi hasznosítása • fesztiválvárossá válás • vízi sportra szakosodott egyesületek megjelenése • a társadalmi, közösségi partnerségi együttműködések bővülnek, fejlődnek • olyan külső és belső terek kialakítása a városban, ahol egyre nagyobb közönséget vonzó fesztiválokat biztonságosan és magas színvonalon lehet lebonyolítani • zenei, művészeti tehetséggondozás támogatása; ifjúsághoz kapcsolódó programok, informális és nonformális tanulási formák támogatása • önkéntesség erősítése a városban • turisztikai szezon rendezvénykínálatának bővítése • város kihasználatlan, vagy nem teljesen kihasznált ingatlanjainak közösségi és kulturális feladatokkal való felruházása, melyek csökkentenék a jelenlegi intézmények túlterheltségét • elköltöző lakosság integrálása a város életébe • egyetem – város kulturális integrálása fejlesztésekkel • rendezvénynapotár összeállítása, időbeli ütemezés összehangolása • FUTURA kültéri szolgáltatásainak bővítése 	<ul style="list-style-type: none"> • nem sikerül városi szintű együttműködést létrehozni • nem kerül a közösségi élet középpontjába a vár és a vízpartok • csökken a társadalmi aktivitás a virágos város mozgalommal kapcsolatban • nem sikerül a programkínálat összehangolása, növekszik a szervezetlenség • forráshiány miatt elhaló közösségi kezdeményezések • növekednek a társadalmi rétegek közti különbségek, nő a hátrányos helyzetűek száma • megbukó integráció a beköltözőkkel kapcsolatban, szegregálódó közösségek megjelenése • a felsőoktatási hallgatók számának csökkenése

Terület	Lehetőségek	Veszélyek
	<ul style="list-style-type: none"> • Mosonmagyaróvár brand kidolgozása • inaktív civil szervezetek bevonása • sportinfrastruktúra fejlesztése • zöldfelületek fejlesztése • közösségi terek modernizálása, interaktívabbá tétele (pl. könyvtár), rendezvény-technika fejlesztése 	
Környezeti jellemzők	<ul style="list-style-type: none"> • jobb kapcsolódás a Szigetközhez • a vizek, vízfolyások jobb hasznosítása • felértékelődő határon átnyúló fejlesztések • épített és természeti örökség funkcióbővítő beruházásai kulturális és közösségi célból (pl. a vár esetén) 	<ul style="list-style-type: none"> • a környező nagyvárosok erősödő népesség- és rendezvényelszívó hatása • csökkenő zöldterületi attraktivitás • a szomszédos nagyvárosok negatív, elszívó hatásának megerősödése • sérülékeny vízbázis

3.4 Fejlesztési szükségletek azonosítása

A helyzetfeltárást követően azon problémák összefoglalása szükséges, amikre stratégiánk hatással lehet, amit képes megváltoztatni:

közösségépítést szolgáló terek szűkössége	a városi kultúra nehézkes elérhetősége	a fenntarthatóságon alapuló közösségfejlesztés kiaknázatlansága	kapacitáshiányos alulról jövő kezdeményezések	a városlakók egészét bevonó közösségi események hiánya
az aktív, együttműködő közösségekben rejlő közösségépítő erő alulhasznosítottasága				

Közösségépítést szolgáló terek szűkössége

Mosonmagyaróváron jelenleg komoly problémát okoz, hogy a különböző, közösségfejlesztéshez kötődő kül- és beltéri helyszínek száma, nagysága nem elegendő egy nemzetközi kapcsolatrendszerben található, járási központ szintű város számára. A meglévő, kapcsolódó funkciójú épületek többnyire túlterheltséggel küszködnek, miközben számos épület-intézmény vehetne fel többfunkciós jelleget, és bővíthetne közösségi szerepkörökkel akár funkcióváltás révén is. A beltéri közösségi helyszínek mellett a szabadterei kapacitások is szűkösek, különösen a közterületek, közparkok alulhasznosított közösségi térként.

Fejlesztési szükséglet: Minél több, kiterjedtebb, illetve közösségépítési szerepkörrel rendelkező városi térre van szükség a városban vagy új terek létrehozásával, vagy a meglévők felújításával / funkcióbővítésével. A közösségépítést szolgáló és egyben kreatívipari, helyi termékek létrehozását támogató tevékenységek elterjesztése kurrens szükségletként jelentkezik. A szabadterei kapacitások szűkösségét szabadidős-rekreációs terekkel, illetve új rendezvényhelyszínek biztosításával lehet elérni. A fejlesztési helyszínek alkalmasak lesznek az ESZA forrásokból megrendezett események befogadására.

A városi kultúra nehézkes elérhetősége

Mosonmagyaróváron jelentős kihívást jelent, hogy nem megfelelően elérhetőek a helyi kultúra múltbéli és jelenbeli tárgyi és szellemi értékei. Problémát jelent a közösségek közötti információáramlás, a kulturális tudásátadás, a megfelelő örökséggazdálkodás. Nincsenek meg kellőképpen azok a fórumok, fizikai interakciós felületek, amelyek a közösségek, illetve a múlt, a jelen és a jövő kultúrája között hidat képeznének.

Fejlesztési szükséglet: a jelentős egyedi, helyi kulturális örökség megőrzése, a múlt-jelen-jövő összekapcsolása. A kultúra minél szélesebb körű elterjesztése programokon, eseményeken keresztül.

A fenntarthatóságon alapuló közösségfejlesztés kiaknázatlansága

Mosonmagyaróvár számára kiemelten fontos közösségépítő erőt jelent már ma is a környezeti és az ezzel szorosan összefüggő gazdasági és társadalmi értelemben vett fenntarthatóság. A Virágzó Város kezdeményezés már meghonosított olyan civil közösségi vívmányokat, amelyek a környezettudatosságra építenek, azonban ezen a téren még jelentős potenciálok vannak kihasználatlanul. A gazdaság- és közösségfejlesztés összekapcsolására van mód a szellemi kulturális örökségre, a kortárs kreatív iparra, valamint a helyi (népi) mesterségekre építő termékek előállításának, értékesítésének és terjesztésével kapcsolatban.

Fejlesztési szükséglet: Mosonmagyaróvár számára alapvető fejlesztési szükséglet a fenntartható város imázsának és koncepciójának erősítése. A környezeti fenntarthatóság mellett lényeges szempont a társadalmi fenntarthatóság is, ez pedig megköveteli a helyi identitás erősítését, a befogadást-felzárkóztatást, valamint a fiatalokat, mint a város jövőbeli aktív generációit célzó tevékenységeket. A gazdasági fenntarthatóság érdekében a pályaaorientáció és tehetséggondozás területén túl meg kell erősíteni a kulturális és környezeti értékeken alapuló helyi gazdasági közösségeket (pl. szociális vállalkozásokat, helyi termelőket, népi mesterségek űzőit). Csak így képzelhető el a munkahelyteremtés és jövedelemtermelés fenntartható megvalósítása.

Kapacitáshiányos alulról jövő kezdeményezések

Mosonmagyaróváron számos alulról jövő kezdeményezés van jelen, azonban igazán hatékony közösségfejlesztési tevékenységet viszonylag kevés számú civil szervezet képes végezni. Ennek legfőbb oka a kapacitások hiánya: a pénzügyi és humánerőforrások szűkössége, az információhiány, a megfelelő skillek, tapasztalatok némileg alacsony szintje.

Fejlesztési szükséglet: a civil közösségek kapacitásainak fejlesztésére van szükség annak érdekében, hogy a CLLD keretei között megkezdett közösségépítéshez megfelelő háttértámogatás álljon rendelkezésre 2020 után is. Olyan készségek, tudások és kapcsolatrendszerek megszerzését kell támogatni, amelyek révén a helyi kezdeményezések akár informális akciókból intézményesített, hosszútávú civil mozgalmakká, projektszintű tevékenységeket is végző közösségekké állhatnak össze. Mindez megköveteli, hogy nagyobb figyelmet fordítson a város mind az önkéntesség felkarolására, mind a versenyszférában működő piaci vállalkozások megszólítására.

A városlakók egészét bevonó közösségi események hiánya

Mosonmagyaróváron kiemelt problémát jelent, hogy nem sikerül a helyi társadalom minden jelentősebb csoportját maradéktalanul bevonni a helyi társadalmi életbe. A nagyarányban kimaradók közé tartoznak az ifjúság tagjai, valamint a várost csak alvótelepülésként használók. Nagyrészt hiányoznak a hosszantartó, évszakos-egészéves rendezvénysorozatok, melyek a városi közösségek széles körét lennének képesek megmozdítani. A város számos olyan potenciállal rendelkezik a városlakók bevonására, amely még jobban kihasználható (pl. egyetem, néptáncscsoportok, zenekarok).

Fejlesztési szükséglet: A város kulturális és természeti örökségére, a sport- és egyetemi életre jobban kell támaszkodni. Olyan rendezvényekre, akciókra van szükség, amelyek képesek a helyi szereplők (intézmények, alkotó csoportok stb.) minél teljesebb bevonására. Különösen nagy az igény a közösségi

terek közösségi eseményekkel való megtöltésére, élővé tételére. Meg kell teremteni a városi eseményekben csak korlátozottan résztvevők integrációját, területi szempontból pedig a rekreációs-sport, valamint az egyetemi területek közösségfejlesztő rendezvényekkel való belakását. Mindehhez szükséges a helyi kulturális és sport értékekre alapozó csoportok aktív támogatása.

4. A stratégia jövőképe

Jövőkép	
Mosonmagyaróvár legyen a városképi-táji és kulturális értékek megőrzéséért aktívan tevékenykedő közösségek virágzó városa.	

5. A stratégia célhierarchiája

Átfogó cél	
Az aktív városi közösség kialakításához szükséges feltételek biztosítása	
Specifikus célok	
SC_01	A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül
SC_02	A közösségteremtő és kulturális rendezvények látogatottságának növelése
SC_03	Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül

5.1 Program- és prioritáspecifikus kimeneti- és eredmény indikátorok

Azonosító	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 31.)
PO16	Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	fő	32 942	32 942	32 942
PO23	A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HKFS keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	0	0	49
PR23	Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	0	0	5
PR15	A HKFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	%	A program indulását megelőzően meghatározott érték, az akcióterv mellékleteként kiadott útmutató alapján kerül meghatározásra	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során minimum egyszer felmérésre kerül	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során minimum egyszer felmérésre kerül

Azonosító	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 31.)
PR16	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	pont-érték	0	0	38
CO38	Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	0	3500
CO39	Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	0	600

5.2 A specifikus célok és hozzájuk rendelt indikátorok

SC_01 A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül

Intézkedés I_01: Forum Civitatis – A városi közösségépítés helyszíneinek fejlesztése

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül	CO 38 Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	m ²	0	0	3500
	CO 39 Városfejlesztés: Városi területeken épített vagy renovált köz- vagy kereskedelmi épületek	m ²	0	0	600
	M_01_01 Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	db	0	0	5
	M_01_02 A HFS végrehajtás keretében megújított közösségi tereket rendszeresen igénybe vevő lakosság aránya	fő	A program indulását megelőzően meghatározott érték, az akcióterv mellékleteként kiadott útmutató alapján kerül meghatározásra	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során

				minimum egyszer felmérésre kerül	minimum egyszer felmérésre kerül
	M_01_03 A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	%	A program indulását megelőzően meghatározott érték, az akcióterv mellékleteként kiadott útmutató alapján kerül meghatározásra	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során minimum egyszer felmérésre kerül	Központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján kerül meghatározásra az érték, amely a program során minimum egyszer felmérésre kerül

SC_02 A közösségteremtő és kulturális rendezvények látogatottságának növelése

Intézkedés I_02: Közösségi akciók - A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
SC_02 Helyi identitást szolgáló közösségteremtő és kulturális rendezvények száma	M_02_01: létrehozott kulturális rendezvények száma	db	0	0	5
	M_02_02: létrehozott kulturális rendezvények látogatóinak száma	fő	0	0	2500

SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül

Intézkedés I_03: VirágzóÓvár: közösségépítő kezdeményezések megvalósítása

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_01: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	0	0	13

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
	M_03_02: megvalósított közösségi kezdeményezések, akciók által közvetlenül érintett lakosság száma	fő	0	0	2500

Intézkedés I_04: Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködések erősítése érdekében

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_03: megvalósított képzések, tréningek, műhelyek száma	db	0	0	13
	M_03_04: a kapacitásépítésbe, mentorálásba bevont helyi közösségek, nonprofit szervezetek száma	db	0	0	12
	M_03_05: az önkéntességbe bekapcsolódó személyek száma	fő	0	0	49

Intézkedés I_05: Művelt közösség: a közösségi alkalmak számának növelése

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_06: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	db	0	0	10

Specifikus cél	Mutató	Me.	Bázisérték (2016)	Célérték (2018.10.31)	Célérték (2021. június 30.)
	M_03_06: kulturális és közösségépítő rendezvények résztvevőinek száma	fő	0	0	5000

	Intézkedések (beavatkozási területek)	Melyik specifikus célhoz járul hozzá?		
		1.	2.	3.
1.	<i>Intézkedés I_01:</i> Forum Civitatis – A városi közösségépítés helyszíneinek fejlesztése	x		
2.	<i>Intézkedés I_02:</i> Közösségi akciók – A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül		x	
3.	<i>Intézkedés I_03:</i> VirágÓvár: közösségépítő kezdeményezések megvalósítása			x
4.	<i>Intézkedés I_04:</i> Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködések erősítése érdekében			x
5.	<i>Intézkedés I_05:</i> Játszóvár: a közösségi alkalmak számának növelése			x

6. Cselekvési terv

6.1 A beavatkozási területek/műveletek leírása

1.	Megnevezés	Intézkedés I_01: Forum Civitatis – A városi közösségépítés helyszíneinek fejlesztése
	Indoklás, alátámasztás	<p>A városi AGORA-program keretében megújult a Flesch Károly Kulturális Központ, ugyanakkor a város számos további kulturális és közösségi intézménye több évtizede várja a felújítást. Szükség volna az egyetemi diákság és az egyre nagyobb számú (gyakran külföldi) beköltöző erősebb társadalmi integrációjára is. Ehhez pedig olyan helyszínek, terek kellene, ahol a közösségi élmények magas színvonalon érhetőek el.</p> <p>A szabadidő kültéri eltöltéséhez a városban ma jószereivel hiányoznak a feltételek, így a különböző generációkhoz tartozó lakosok közötti kapcsolatépítésnek nagyon hiányosak a feltételei. Sok esetben elegendő volna a meglévő terek funkcióbővítő rehabilitációja ahhoz, hogy a XXI. századi igényeknek megfelelő adottságok alakuljanak ki.</p>
	Specifikus cél	SC_01 A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül
	Támogatható tevékenységek	<p><i>Városrészi közösségi terek kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térré alakítása</i></p> <ul style="list-style-type: none">• infrastrukturális felújítás, bővítés, eszközfejlesztés <p><i>Közművelődési és közoktatási intézmények közösségi tereinek innovatív fejlesztése</i></p> <ul style="list-style-type: none">• az olvasótermek közösségi találkozóhellyé alakítása, a digitális-virtuális közösségek befogadása valós fizikai térben történő „valódi” találkozásokra• elektronikus könyv-, zene- és filmtár kialakítása• könyvtárak közművelődés tereinek igényalapú átszervezése• zeneművészeti oktatási és előadói infrastruktúra fejlesztése <p><i>Meglévő közösségi terek funkcióváltásának, funkcióbővítésének elősegítése</i></p> <ul style="list-style-type: none">• leromlott állapotú és/vagy használaton kívüli épületek közösségi térré alakítása• kreatív ipari tevékenységek végzésére és oktatására alkalmas terek létrehozása• helyi termékek bemutatására és innovatív formában történő értékesítésére alkalmas terek biztosítása <p><i>Szabadtéri szabadidős-rekreációs terek kialakítása</i></p> <ul style="list-style-type: none">• fiatalok számára szabadidős infrastruktúra kiépítése• családbarát köztéri infrastruktúra fejlesztése• az idősebb korosztály közösségi tevékenységeit elősegítő eszközök telepítése <p><i>Szabadtéri rendezvényhelyszínek létrehozása</i></p> <ul style="list-style-type: none">• az egyetem területén rendezvények, programok lebonyolítására alkalmas új közösségi-kulturális helyszín biztosítása, az egyetemi és városi fiatalság közötti kapcsolatok erősítése érdekében

	<ul style="list-style-type: none"> • közterek közösségi tér funkcióinak bővítése a helyi kultúra, hagyományok, illetve egyéb, a helyi közösség által szervezett rendezvények lebonyolítására alkalmas térrész fejlesztésével • szabadtéri vízparti fellépő helyek / többfunkciós vízparti közösségi terek közösségi hasznosítása • kapcsolódó eszközbeszerzések támogatása
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	A városi infrastruktúra fejlesztésére rendelkezésre álló TOP forrásokból mind a Helyi gazdaságfejlesztésre, mind a Zöld város kialakítása felhívásokra olyan, az ITS-ben megjelölt akcióterületi fejlesztések valósulnak meg, amik közvetlen fizikai kapcsolatban nem állnak stratégiánkkal, de hatásait tekintve erősítik egymást.
Célcsoport	gyermekek, ifjúság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, tágabb értelemben a város lakossága és az ide látogatók
Jogosultak köre	önkormányzat és intézményei, non-profit szervezetek, közművelődési és kulturális intézmények, köz- és felsőoktatási intézmények, vállalkozások, egyházak
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Költségvetésnek tartalmaznia kell a forrás felhasználásához szükséges szolgáltatásokat is (tervezés, közbeszerzés, szakmai beszámolók és pénzügyi elszámolás feladatai); • Igénylő szervezet rendelkezik a megvalósításhoz szükséges jogi, szervezeti és személyi keretekkel; • Benyújtott programtervben az eddig passzív célcsoportok bevonásának terve külön is bemutatásra kerül; • A tervezett hasznosítás, a benyújtott programterv megvalósítása a közösségi élet szervezői közti közeledést is jelenti;
Forrás (ezer Ft)	Teljes keret: 226 500 (ERFA) Minimális projektméret: 10 000 Maximális projektméret: 226 500 Önerő mértéke: 0% Támogatási intenzitás: 100%
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2x24 hónap 2017. szeptember – 2021. június

2.	Megnevezés	Intézkedés I_02: Közösségi akciók – A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül
	Indoklás, alátámasztás	A város igen gazdag múlttal rendelkezik, amelynek XXI. századi igényekhez igazodó bemutatása egyben a helyi identitás erősödéséhez is hozzájárulhat. A kortárs kommunikációs kultúra szükségessé teszi azt is, hogy a közösség által szervezett rendezvényeken keresztül elérhető legyenek. Az interaktív rendezvények, közösségi alkalmak lehetővé teszik a helyi identitás erősítését szolgáló szellemi értékek minél szélesebb körhöz történő eljutását.
	Specifikus cél	SC_02 Helyi identitást szolgáló közösségteremtő és kulturális rendezvények száma
	Támogatható tevékenységek	<p><i>A város szellemi örökségének népszerűsítése</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kulturális programok folytatása a helyi közösségek bevonásával a korábbi programok tapasztalataira építve • Közösségi terekhez kapcsolódó, városi kulturális akciók végrehajtása <p><i>Közösségek és rendezvények kulturális tevékenységének támogatása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Közösségi kezdeményezéseken alapuló kulturális rendezvények • Programok népszerűsítését szolgáló fejlesztések: a közösségi és kulturális programok elérhetőségének megteremtése
	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelet céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.
	Célcsoport	Szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, helytörténészek, tágabb értelemben a város lakossága
	Jogosultak köre	Önkormányzat és intézményei, non-profit szervezetek, közművelődési és kulturális intézmények, köz- és felsőoktatási intézmények, vállalkozások, egyházak
	Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Megfelelő szakmai kapacitás • Megfelelő szakmai referenciák a város örökségének ismeretében
	Forrás (ezer Ft)	<p>Teljes keret: 10 000 (ESZA)</p> <p>Minimális projektméret: 1 000</p> <p>Maximális projektméret: 2 000</p> <p>Önerő mértéke: 0%</p> <p>Támogatási intenzitás: 100%</p>
	Tervezett időintervallum (év, hónap)	<p>maximum 2x24 hónap</p> <p>2017. szeptember – 2021. június</p>

3.	Megnevezés	Intézkedés I_03: VirágÓvár: közösségépítő kezdeményezések megvalósítása
	Indoklás, alátámasztás	<p>A város rendkívül sikeres a kisközösségeket megmozgató, de a város megjelenésére, életére nagy kihatással bíró kezdeményezések megvalósításában. Ezeket a programokat a jelen program keretei között folytatni és bővíteni, illetve hasonlókat elindítani egyszerre erősíti az eddigi akciók kezdeményezőinek kitartását, és segítenek bevonni újabb és újabb önkénteseket, közösségeket az építkezésbe.</p> <p>Mivel a 18 és 40 év közötti korosztálynak egyre jelentősebb része külföldön vállal munkát, és ezzel párhuzamosan mind belföldről, mind külföldről egyre többen telepednek le a városban, a közösség megtartó erejének biztosításához minél több, kiscsoportot és a város egész közönségét érintő közösségi kezdeményezés elindítására van szükség.</p>
	Specifikus cél	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül
	Támogatható tevékenységek	<p><i>Környezettudatosságot támogató tevékenységek ösztönzése</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • a Virágzó Város program folytatása a helyi közösségek bevonásával, a korábbi program tapasztalataira építve • közösségi terekhez kapcsolódó, városi környezettudatossági akciók végrehajtása • a városi piac fejlesztése - Szigetközi Szatyor Program működtetése <p><i>Helyi (városrészi, szomszédsági) identitást erősítő tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • városrészi társadalmi párbeszédet elősegítő megoldások kialakítása és működtetése (pl. városrészi kerekasztalok) • városrészi tradíciókat, történeteket megelevenítő akciók, utcai kiállítások, hagyományteremtő kezdeményezések megvalósítása <p><i>Befektetés a fiatalok jövőjébe</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • kreatív nevelőműhelyek szervezése • munkaerőpiaci versenyképességet szolgáló tevékenységek elindítása: pályorientáció (szakmaismertető és -bemutató programsorozatok, kreatív személyek sikeres életpályájának bemutatása) • tanoda jellegű programok elindítása a hátrányos helyzetűek felzárkóztatása érdekében (tanulásimódszertan-fejlesztés) • mentorprogramok diákközösségek létrejöttéhez és megerősödéséhez, iskolai aktív közösségek (rádiók, újságok, színjátszó és egyéb művészeti körök) alapítása, működtetése érdekében <p><i>Helyi, közösségi alapú gazdaságfejlesztési megoldások kialakítása, elterjesztése, népszerűsítése kisközösségekben</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • helyi hagyományokra épülő kézműves (népi) mesterségek újratanítása a kulturális intézmények, a civilek, a kézműves mesterek és a vállalkozások együttműködésének keretében • a helyi vállalkozási kultúrát fejlesztő, szociális gazdaság jellegű tevékenységek támogatása a munkahelyteremtés és jövedelemgenerálás céljából

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művellet céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.
Célcsoport	gyermekek, ifjúság, 18 és 40 év közötti passzív lakosság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, tágabb értelemben a város lakossága
Jogosultak köre	önkormányzat és intézményei, non-profit szervezetek, közművelődési és kulturális intézmények, köz- és felsőoktatási intézmények, vállalkozások, egyházak
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Benyújtott programtervben az eddig passzív célcsoportok bevonásának terve külön is bemutatásra kerül;
Forrás (ezer Ft)	59 000 (ESZA) Minimális projektméret: 2 000 Maximális projektméret: 7 000 Önerő mértéke: 0% Támogatási intenzitás: 100%
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2x24 hónap 2017. szeptember – 2021. június

4. Megnevezés	Intézkedés I_04: Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködések erősítése érdekében
Indoklás, alátámasztás	A helyi akciócsoport működésének első lépéseire a jelen program révén nyer támogatást. Ugyanakkor az elindítandó kezdeményezések fenntarthatósága, a közösségek további megerősödése szükségessé teszi, hogy a HKFS révén minél több, a forrásbevonásban, az önkéntesfogadásban és -küldésben, a nonprofit szolgáltatások nyújtásában aktív és tapasztalt szervezet kezdhesse meg egy szinttel magasabban a munkáját. Ennek érdekében a program támogatást nyújt a nonprofit szféra szereplői számára kapacitásaik bővítésére, megerősítésére. A pályázatok ezen kívül a társadalmi felelősségvállalás modelljeinek elterjesztésére, népszerűsítésére is lehetőséget biztosítanak.
Specifikus cél	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül
Támogatható tevékenységek	<p><i>Helyi aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Önkéntesség támogatása • Adományozói kultúra fejlesztését célzó akciók <p><i>A nonprofit szervezetek abszorpciós kapacitásainak javítása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tréningek, tanulmányutak, tapasztalatátadó rendezvények • tájékozdást segítő on-line felület fejlesztése, kiadványok megjelentetése • nonprofit információs szolgáltatások fejlesztése

Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelési céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.
Célcsoport	Nonprofit szervezetek, klubok alkalmazottai, önkéntesei
Jogosultak köre	Nonprofit szervezetek, civil szervezetek számára szolgáltatásokat nyújtó intézmények
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • Mosonmagyaróvári székhelyű nonprofit szervezetek, alapítványok, egyesületek és intézmények pályázhatnak • A pályázatnak tartalmaznia kell az adott program továbbgyűrűző hatásainak leírását • Ismertetni kell, hogy az adott kapacitásfejlesztési akció miként és milyen kiterjedésű közösséget fog közvetetten érinteni
Forrás (ezer Ft)	15 000 (ESZA) Minimális projektméret: 1 000 Maximális projektméret: 3 000 Önerő mértéke: 0% Támogatási intenzitás: 100%
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2x12 hónap 2017. szeptember – 2021. június

5.	Megnevezés	Intézkedés I_05: Játszóvár: a közösségi alkalmak számának növelése
	Indoklás, alátámasztás	A városban ma is léteznek kulturális rendezvények, közülük kiemelkedik pl. a Voluta fesztivál vagy a Szent István Napok. Jelen intézkedés célja, hogy ezeknek a fesztiváloknak a helyi társadalmat érintő közösségi vonásait erősítse, másrészt indítson el új kulturális-közösségi rendezvényeket, programokat, amelyek a helyi társadalom identitását, összetartozástudatát erősítheti, és ezen keresztül hozzájárulhat az aktívabb helyi polgári szerepvállalás javulásához.
	Specifikus cél	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül
	Támogatható tevékenységek	<p><i>Művészeti csoportok, alkotók színpadi és köztéri fellépéseinek támogatása</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • fúvószenekarok, énekkarok, néptáncsoportok számára összművészeti bemutatkozási lehetőségek megteremtése • ifjúsági művészeti csoportok számára bemutatkozási lehetőségek biztosítása • kulturális menedzsment szolgáltatás nyújtása és az ilyen jellegű tudás elterjesztése, produkciók, csoportok mentorálása, karrierjének támogatása • (vándor)kiállítások szervezése a kulturális-közművelődési és sport-rekreációs terek együttműködésével

	<p><i>Kulturális és természeti örökségekre építő programok szervezése a helyi lakosság bevonásával</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • az egyetem és a város együttműködésével megvalósuló közösségépítő rendezvények támogatása • turistákat is vonzó városi szintű rendezvénysorozat szervezése a helyi civilek bevonásával • társadalmi aktivitást és szolidaritást segítő sportprogramok szervezése • attraktív toborzó kampányok támogatása a közösségi életben résztvevők számának növelése érdekében • a külföldi és a települést alvóvárosként használók bevonása rendezvények és akciók segítségével (interetnikus programkínálat kialakítása) • közművelődési szolgáltatások integrálása a programrendszerbe
Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelési céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.
Célcsoport	gyermekek, ifjúság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, betelepülők és ingázók, tágabb értelemben a város lakossága, ide látogató vendégek, turisták
Jogosultak köre	önkormányzat és intézményei, non-profit szervezetek, közművelődési és kulturális intézmények, köz- és felsőoktatási intézmények, vállalkozások, egyházak
Kiválasztási kritériumok, alapelvek	<ul style="list-style-type: none"> • A benyújtott programtervben az eddig passzív célcsoportok bevonásának terve külön is bemutatásra kerül • A közösségépítési aspektus külön hangsúlyozandó
Forrás (ezer Ft)	49 500 (ESZA) Minimális projektméret: 2 000 Maximális projektméret: 10 000 Önerő mértéke: 0% Támogatási intenzitás: 100%
Tervezett időintervallum (év, hónap)	2x24 hónap 2017. szeptember – 2021. június

6.2 A helyzetfeltárás, a szükségletek, a célok és a tervezett műveletek (összefoglalás)

Ssz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
1.	<i>Intézkedés I_01:</i> Forum Civitatis – A városi közösségépítés helyszíneinek fejlesztése	A városi AGORA-program keretében megújult a Flesch Károly Kulturális Központ, ugyanakkor a város számos további kulturális és közösségi intézménye több évtizede várja a felújítást. Szükség volna az egyetemi diákság és az egyre nagyobb számú (gyakran külföldi) beköltöző erősebb társadalmi integrációjára is. Ehhez pedig olyan helyszínek, terek kellene, ahol a közösségi élmények magas színvonalon érhetőek el. A szabadidő kultúri eltöltéséhez a városban ma jószérivel hiányoznak a feltételek, így a különböző generációkhoz tartozó lakosok közötti kapcsolatépítésnek nagyon hiányosak	SC_01 A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül	<i>Városrészi közösségi terek kreatív, új szolgáltatások befogadására alkalmas térére alakítása</i> <i>Közművelődési és közoktatási intézmények közösségi tereinek innovatív fejlesztése</i> <i>Meglévő közösségi terek funkcióváltásának, funkcióbővítésének elősegítése</i> <i>Szabadtéri szabadidős-rekreációs terek kialakítása</i> <i>Szabadtéri rendezvényhelyszínek létrehozása</i>	A városi infrastruktúra fejlesztésére rendelkezésre álló TOP forrásokból mind a Helyi gazdaságfejlesztésre, mind a Zöld város kialakítása felhívásokra olyan, az ITS-ben megjelölt akcióterületi fejlesztések valósulnak meg, amik közvetlen fizikai kapcsolatban nem állnak stratégiánkkal, de hatásait tekintve erősítik egymást.	gyermek, ifjúság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, tágabb értelemben a város lakossága és az ide látogatók	226 500	ERFA	2017. szeptember – 2021. június

Sz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
		feltételei. Sok esetben elegendő volna a meglévő terek funkcióbővítő rehabilitációja ahhoz, hogy a XXI. századi igényeknek megfelelő adottságok alakuljanak ki.							
2.	<i>Intézkedés I_02:</i> Közösségi akciók – A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül	A város igen gazdag múlttal rendelkezik, amelynek XXI. századi igényekhez igazodó bemutatása egyben a helyi identitás erősödéséhez is hozzájárulhat. A kortárs kommunikációs kultúra szükségessé teszi azt is, hogy a közösség által szervezett rendezvényeken keresztül elérhető legyenek. Az interaktív rendezvények, közösségi alkalmak lehetővé teszik a helyi identitás erősítését szolgáló szellemi értékek minél szélesebb	SC_02 Helyi identitást szolgáló közösségteremtő és kulturális rendezvények száma	<i>A város szellemi örökségének népszerűsítése Közösségek és rendezvények kulturális tevékenységének támogatása</i>	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelési céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.	Szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, helytörténészek, tágabb értelemben a város lakossága	10 000	ESZA	2017. szeptember – 2021. június

Sz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
		körhöz történő eljutását.							
3.	Intézkedés I_03: VirágzóVár: közösségépítő kezdeményezése k megvalósítása	A város rendkívül sikeres a kisközösségeket megmozgató, de a város megjelenésére, életére nagy kihatással bíró kezdeményezések megvalósításában. Ezeket a programokat a jelen program keretei között folytatni és bővíteni, illetve hasonlókat elindítani egyszerre erősíti az eddigi akciók kezdeményezőinek kitartását, és segítenek bevonni újabb és újabb önkénteseket, közösségeket az építkezésbe. Mivel a 18 és 40 év közötti korosztálynak egyre jelentősebb része külföldön vállal munkát, és ezzel párhuzamosan mind belföldről, mind külföldről egyre többen telepednek le a városban, a	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	<i>Környezettudatosságot támogató tevékenységek ösztönzése</i> <i>Helyi (városrészi, szomszédági) identitást erősítő tevékenységek</i> <i>Befektetés a fiatalok jövőjébe</i> <i>Helyi, közösségi alapú gazdaságfejlesztési megoldások kialakítása, elterjesztése, népszerűsítése kisközösségekben</i>	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelet céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.	gyermekek, ifjúság, 18-40 év közötti passzív lakosság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, tágabb értelemben a város lakossága	59 000	ESZA	2017. szeptember – 2021. június

Ssz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
		közösség megtartó erejének biztosításához minél több, kiscsoportot és a város egész közönségét érintő közösségi kezdeményezés elindítására van szükség.							
4.	<i>Intézkedés I_04: Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködése k erősítése érdekében</i>	A helyi akciócsoport működésének első lépéseihez a jelen program révén nyer támogatást. Ugyanakkor az elindítandó kezdeményezések fenntarthatósága, a közösségek további megerősödése szükségessé teszi, hogy a HKFS révén minél több, a forrásbevonásban, az önkéntesfogadásban és -küldésben, a nonprofit szolgáltatások nyújtásában aktív és tapasztalt szervezet kezdhesse meg egy szinttel magasabban a munkáját. Ennek érdekében a program támogatást	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	<i>Helyi aktivitást, társadalmi szolidaritást elősegítő tevékenységek</i> <i>A nonprofit szervezetek abszorpciós kapacitásainak javítása</i>	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelet céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.	Nonprofit szervezetek, klubok alkalmazottai, önkéntesei	15 000	ESZA	2017. szeptember – 2021. június

Sz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
		nyújt a nonprofit szféra szereplői számára kapacitásaik bővítésére, megerősítésére. A pályázatok ezen kívül a társadalmi felelősségvállalás modelljeinek elterjesztésére, népszerűsítésére is lehetőséget biztosítanak.							
5.	Intézkedés I_05: Játszóvár: a közösségi alkalmak számának növelése	A városban ma is léteznek kulturális rendezvények, közülük kiemelkedik pl. a Voluta fesztivál vagy a Szent István Napok. A jelen intézkedés célja, hogy ezeknek a fesztiváloknak a helyi társadalmat érintő közösségi vonásait erősítse, másrészt indítson el új kulturális-közösségi rendezvényeket, programokat, amelyek a helyi társadalom identitását, összetartozástudatát erősítheti, és ezen keresztül hozzájárulhat az	SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	Művészeti csoportok, alkotók színpadi és köztéri fellépéseinek támogatása Kulturális és természeti örökségekre építő programok szervezése a helyi lakosság bevonásával	Az EFOP és a civil szervezetek, közművelődési intézmények számára elérhető hazai finanszírozású alapokból a felzárkóztatást, intézményi tartalomfejlesztést és társadalmi együttműködést támogató felhívások céljai kapcsolódnak a művelési céljaihoz, de a beavatkozás eszközei nem fedik egymást.	gyermekek, ifjúság, nyugdíjasok, szakmai szervezetek, városrészekhez kapcsolódó helyi nonprofit szervezetek tagjai, betelepülők és ingázók, tágabb értelemben a város lakossága, ide látogató vendégek, turisták	49 500	ESZA	2017. szeptember – 2021. június

Sz.	Megnevezés	Indoklás, alátámasztás	Specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Kiegészítő jelleg, lehatárolás	Célcsoport	Forrás (ezer Ft)	Támogató alap	Tervezett időintervallum (év, hónap)
		aktívabb helyi polgári szerepvállalás javulásához.							

6.3 Együttműködések

6.3.1 Indoklás

Mosonmagyaróvár ma is nemzetközi város, amelynek identitását, belső szociológiai és gazdasági viszonyait is meghatározza határközei fekvése. Ez már a Vasfüggöny idején is így volt, schengeni övezethez történt csatlakozásunk óta pedig még tovább erősödött. Mára Mosonmagyaróvár Pozsony elővárosává, a szlovák fővárosi agglomeráció részévé vált. Pozsony térsége az Európai Unió 5. legmagasabb GDP-vel rendelkező térsége lakosságszámához viszonyítva, a fizetőképes szlovák népesség nagy számban jelent meg az utóbbi években mind a magyar, mind az osztrák oldalon, vásárlóként, ingatlantulajdonosként, a helyi szolgáltatások igénybe vevőjeként, kisebb mértékben kultúrafogyasztóként.

A szlovák fővárosi agglomeráció déli irányú terjeszkedése mellett Mosonmagyaróvár mindig is Bécs vonzáskörzetéhez tartozott, osztrák irányból évtizedek óta a város arculatát és szolgáltatási kínálatát meghatározó kereslet van jelen.

Ugyanakkor a városban hagyományosan jelen van a német, a horvát és a szlovén nemzetiség is, ami szintén erősíti a település nemzetközi kapcsolatrendszerét.

Mosonmagyaróvár Győrrel, valamint a szlovákiai Dunaszerdahellyel (Dunajská Streda) és a „szomszédos” Somorjával (Šamorín) közösen alapította meg az Arrabona Korlátolt Felelősségű Európai területi Társulást, amely az EU legfejlettebb jogi megoldása a határon átnyúló együttműködések intézményesítésére. Az együttműködéshez azóta további 24 tagönkormányzat csatlakozott, főként a győri és mosonmagyaróvári járás területéről. Az ETT fejlesztési stratégiájában az alábbi beavatkozások kapcsolódnak a mosonmagyaróvári CLLD HKFS-éhez:

Beavatkozás-csomag	Beavatkozási terület	Lehetséges tevékenységek
3.3 Közösségépítés 3.3.1 Kapcsolatépítés	3.3.1.1 <i>Kulturális kapcsolatok</i>	<ul style="list-style-type: none">• Amatőr kulturális csoportok, civil szervezetek vendégszereplése;• Közös segítségnyújtás (személyszállítás, eszközök) a vendégszereplések lebonyolításakor;• A kulturális csoportok, civil szervezetek kapcsolattartása a helyi TDM-szervezetekkel;• Győr kulturális vonzó- és szervezőerejének térségi hasznosítása, a tagtelepülések kulturális programjainak összehangolása;• Magyar-szlovák kulturális napok szervezése;• A diákság bevonásával pályázatok, vetélkedők, melyek a szlovák és a magyar kultúra megismerését célozzák.
	3.3.1.2 <i>Sport kapcsolatok</i>	<ul style="list-style-type: none">• Sportegyesületek vendégjátéka;• A meglévő sportlétesítmények közös hasznosítása;• Közös, határon átnyúló versenyek, bajnokságok;• Regionális szintű diáksport-bajnokságok és sporttáborok szervezése.
	3.3.1.3 <i>Kétnyelvűség támogatása</i>	<ul style="list-style-type: none">• A szlovák nyelv kurzusszerű oktatása a térség magyar iskoláiban;• A szlovák nyelv kurzusszerű oktatása a közigazgatásban, illetve a turizmus-vendéglátás területén dolgozóknak;• Kétnyelvű információs táblák kihelyezése.

Az ETT jórészt az egymás mellett fekvő, természet- és tájféldrajzilag szorosan összetartozó Szigetköz és Csallóköz tájegységek területét fedi le, amelyek főként a természetvédelem, a vízgazdálkodás és a turizmus területén járultak hozzá a szomszédos térségek szakmai és civil szervezetei közötti együttműködések kialakulásához. Az ETT ezt a keretrendszer emeli magasabb szintre.

A fenti kapcsolódásokon kívül meg kell említeni, hogy a város önmagában is rendelkezik olyan vonzerőkkel (amilyen a fürdő, az egészségügyi szolgáltatási kínálat és a FUTURA élményközpont), amelyek határon átnyúló regionális kihatásúak.

A partnerség további körét jelenti a testvértelepülési hálózat. Mosonmagyaróvár testvérvárosai: Beregszász (Ukrajna), Hattersheim am Main (Németország), Piotrków Trybunalski (Lengyelország), Somorja és Szenc (Szlovákia), Sepsiszentgyörgy (Románia), Stockerau (Ausztria). További partnervárosai: Nezsider (Ausztria), Bazin (Szlovákia). A felsorolt települések sokszínűsége egy újabb lehetőség a nemzetközi együttműködések kialakítására a HKFS keretein belül.

6.3.2 Kapcsolódó specifikus célok, tématerületek, források

Az együttműködésekhez kapcsolódó tevékenységek egyenként kapcsolódnak a stratégia specifikus céljaihoz:

Kapcsolódó specifikus cél	Támogatható tevékenységek	Javasolt forrásallokáció
SC_01 A városi közösség integrációjának erősítése a közösségi terek fejlesztésén keresztül	<ul style="list-style-type: none"> A közösségi terek kialakítására, városképi és városszerkezeti illeszkedésére vonatkozó tapasztalatok kicserélése a partnerekkel: tanulmányutak, szemináriumok, kiállítások (ERFA-forrásból) 	1 000 000 HUF
SC_02 A közösségteremtő és kulturális rendezvények látogatottságának növelése	<ul style="list-style-type: none"> Kulturális akciók elérhetőségének biztosítása tárgyában, a partnerekkel folytatott együttműködések keretében: tanulmányutak, szakmai rendezvények, közös platformok szervezése (ESZA-forrásból) 	5 000 000 HUF
SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	<ul style="list-style-type: none"> Közös rendezvények lebonyolítása a partnerekkel Civil szervezetek tudásmegosztási akciói, tanulmányutak, közös képzések; közös projektek fejlesztése (ESZA-forrásból) 	1 500 000 HUF

6.4 A stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási keretei

A „Helyi Közösségi Stratégia Megvalósítása Mosonmagyaróvár városban” című stratégia megvalósításának szervezeti és eljárási kereteiről a Mosonmagyaróváron 2016. május 25-én megalakult **Mosonmagyaróvári Helyi Közösség helyi akciócsoport (HACS) 7/2016. (VI.9.) számú határozattal** elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzatban külön is rögzítette. A 2016. május 23-án megtörtént első egyeztető megbeszélést követően **május 25-én megtartott alakuló ülésen** arról is döntöttek, hogy a stratégia megvalósítása érdekében a tagszervezetek **konzorciumi formában** fognak

együttműködni, vállalva az ezzel járó kötelezettségeket, valamint a *Területi Operatív Program 7.1.1-16* felhíváshoz kapcsolódó regisztrációs eljárásban való részvételről. A regisztrációs eljárás feltételeinek eleget téve a Mosonmagyaróvári Helyi Akciócsoportot a Nemzetgazdasági Minisztérium 2016. június 20-án hivatalosan is regisztrálta.

Az első ülésen a Mosonmagyaróvár Város Önkormányzatát **képviselő szervezetté**, képviselő személynek pedig Dr. Árvay István polgármestert választották. A **képviselő helyettesítésének jogával** Szabó Gyulát, a Szabó és Társa Belsőépítészeti Kft-t, illetve Drescher Ottót, az Első Mosonmagyaróvári Torna Egylet 1904 képviselőjét választották. A Konzorcium a **munkaszervezet** feladatainak ellátásával a projektek tervezésében, megvalósításában és fenntartásában megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkező **Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságot** bízta meg. A szervezet több éves tapasztalattal és lelkes szakemberekkel rendelkezik, és elkötelezett abban, hogy a közművelődés, népművelés területek lehető legtöbb szegmensében szolgálatára lehessenek a helyi és környező társadalomnak. A munkaszervezet a terület alapú, integrált, kulturális és közösségfejlesztésre irányuló feladatait egy **stratégia elkészítésének feladatát is elvállalta**.

6.4.1 A HACS összetétele

Az alulról szerveződő közösségfejlesztés elvének megfelelően a Mosonmagyaróvári Helyi Akciócsoport összetételében a közsféra szervezet (36,36%), a vállalkozói szektor (36,36%) és a civil szektor (27,28%) képviselete biztosított, de egyik sem kap többségi szavazatot.

Tagszervezet együttműködő partnerei:

	együttműködő partner neve	képviselt szektor	képviselő neve
1.	Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata	közsféra szervezet	Dr. Árvay István
2.	Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság	közsféra szervezet	Csiszár Péter
3.	MOVINNOV Befektetési Innovációs és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	közsféra szervezet	Pollhammer Jenő
4.	Szociális Foglalkoztató Közhasznú Nonprofit Kft.	közsféra szervezet	Sallai László
5.	SZABÓ ÉS TÁRSA BELSŐÉPÍTÉSZETI Korlátolt Felelősségű Társaság	vállalkozói szektor	Szabó Gyula
6.	DZSUNGELORSZÁG Kereskedelmi és Szolgáltató Korlátolt Felelősségű Társaság	vállalkozói szektor	Lobitz Ákos
7.	WITTMANN Robottechnikai Korlátolt Felelősségű Társaság	vállalkozói szektor	Kollár László
8.	KÜHNE Mezőgazdasági Gépgyár Zrt.	vállalkozói szektor	Süli Csaba
9.	Óvári Gazdászok Szövetsége Egyesület	civil szervezet	Fazekas Imre
10.	Első Mosonmagyaróvári Torna Egylet 1904	civil szervezet	Drescher Ottó
11.	Mosonmagyaróvári Kulturális Egyesület	civil szervezet	Nagy Sándor

6.4.2 Szervezeti felépítés és felelősségi körök

A HACS a 2016. június 9-én megtartott közgyűlésén a 7/2016. (VI.9.) számú határozattal elfogadott Szervezeti és Működési Szabályzata értelmében alábbi általános rendelkezéseket hozta:

A HACS célja és feladatai

Cél: A HACS célja a működési területén élő lakosság életfeltételeinek javítása, a vidékfejlesztés- és területfejlesztés társadalmi-gazdasági szerepének erősítése.

A HACS további célja, hogy részt vegyen a 2014-2020 tervezési időszakban megvalósítandó CLLD Program helyi szintű végrehajtásában, és ellássa a CLLD HACS feladatait.

Feladata:

(1) A konzorcium feladatait részletesen a HACS együttműködési megállapodása határozza meg.

(2) További feladatok, amelyek a Nemzetgazdasági Minisztérium Irányító Hatóságával kötött együttműködési megállapodásban szerepelnek. Ezeket a feladatokat a HACS-nak a TOP végrehajtási időszakában (2023. december 31-ig) el kell látnia, mivel ez jelenti a támogatás feltételét.

- a) a Helyi Községi Fejlesztési Stratégia éves felülvizsgálatának, valamint a HKFS előrehaladásának és végrehajtásának évközi és időszaki értékelése;
- b) irodahelyiséget tart fent az általa lefedett tervezési területen, a TOP-7.1.1-15 pályázati felhívás alapján az adott tervezési területre elkészített HKFS-ben foglaltak megvalósítása érdekében;
- c) közreműködik a HKFS végrehajtása érdekében a helyi szereplők felkészítésében, képzésében, továbbképzésében a támogatott intézkedések vonatkozásában;
- d) tájékoztatói és információs tevékenységet végez a potenciális fejlesztési szereplők, kedvezményezettek körében a HKFS megvalósítása érdekében;
- e) a támogatott intézkedésekhez kapcsolódóan projekt-előkészítést végez;
- f) segíti a területén lévő projektgazdákat a támogatási és kifizetési kérelmük összeállításában, valamint ez irányú konzultációt szervez, és ehhez kapcsolódóan ügyfélszolgálati tevékenységet folytat;
- g) a támogatott intézkedések vonatkozásában benyújtandó támogatási kérelmek rögzítése az ügyfélkapun, valamint az értékelési feladatok ellátása érdekében a pontozási jegyzőkönyv kiállítása;
- h) a területén lévő szakmai szervezetekkel kapcsolatot tart, szakmailag együttműködik;
- i) egyéb, az IH által közvetlenül a HKFS végrehajtása érdekében meghatározott feladatok elvégzése;
- j) a végső kedvezményezettek tájékoztatása érdekében rendszeresen aktualizált weboldalt működtet.

A HACS szervei:

Közgyűlés: A HACS legfőbb szerve, melyet a tagok összessége alkot.

A HACS közgyűlésének kizárólagos hatásköreit és részletes működési szabályait a HACS Együttműködési megállapodása határozza meg. Évente legalább egyszer ülésezik, de rendkívüli közgyűlés összehívására is van lehetőség.

Feladatai:

- a) Együttműködési megállapodás elfogadása
- b) HKFS elfogadása és módosítása
- c) Tisztségviselők megválasztása

d) Stratégiai irányítás

Elnökség: A HACS közgyűlése 6 éves időtartamra egy elnökből és két alelnökből álló, 3 tagból álló elnökséget választ. Az elnökség két közgyűlés között a HACS vezető szerve. Ellátja a HACS együttműködési megállapodásában meghatározott feladatokat és jogköröket. Továbbá két Közgyűlés közötti időszakokban dönt a HACS ügyeiben.

Ebbe a körbe tartozik különösen:

- a hitelfelvételről való döntés,
- operatív vezetés,
- a Munkaszervezet személyi és tárgyi feltételeinek megteremtéséről szóló döntés,
- jogi és pénzügyi felügyelet,
- HKFS megvalósulásának figyelemmel kísérése,
- HKFS módosításának kezdeményezése.

Ellátja továbbá mindazokat a feladatokat, melyek nem tartoznak a Közgyűlés kizárólagos hatáskörébe. A HACS Elnökségének kizárólagos hatásköreit és részletes működési szabályait a HACS együttműködési megállapodása határozza meg.

Értékelő bizottság

A HKFS keretében támogatandó projektekkel kapcsolatban fogalmazhat meg szakmai álláspontot. Megalakítása nem kötelező.

Helyi Bíráló Bizottság (HBB)

A HBB a HACS által a helyi döntéshozatal végrehajtása érdekében létrehozott és működtetett szerv, a HACS konzorciumának választott testülete. A HBB a CLLD helyi felhívások kapcsán benyújtott projektjavaslatokat megvizsgálja és dönt annak HKFS-hez való illeszkedéséről, támogathatóságáról, az ügyfél által benyújtott projektjavaslat megtárgyalását követően támogató vagy elutasító döntést hoz. A Helyi Bíráló Bizottság ügyrend alapján dönt. A HBB összetételére vonatkozó szabályoknak nyilvánosnak és átláthatónak kell lenniük, úgy, hogy a részvétel lehetősége minden tag számára ismert és biztosított legyen. Minden egyéb itt nem szabályozott kérdésben a HBB írásos ügyrendje az irányadó. A Helyi Bíráló Bizottság ügyrendjét az Irányító Hatóság fogadja el. A Helyi Bíráló Bizottságot a közgyűlés választja.

1. A HACS tisztségviselői

Elnök

Az Elnök jogait és kötelezettségeit a HACS együttműködési megállapodása tartalmazza.

Továbbá ellátja az alábbi feladatokat is:

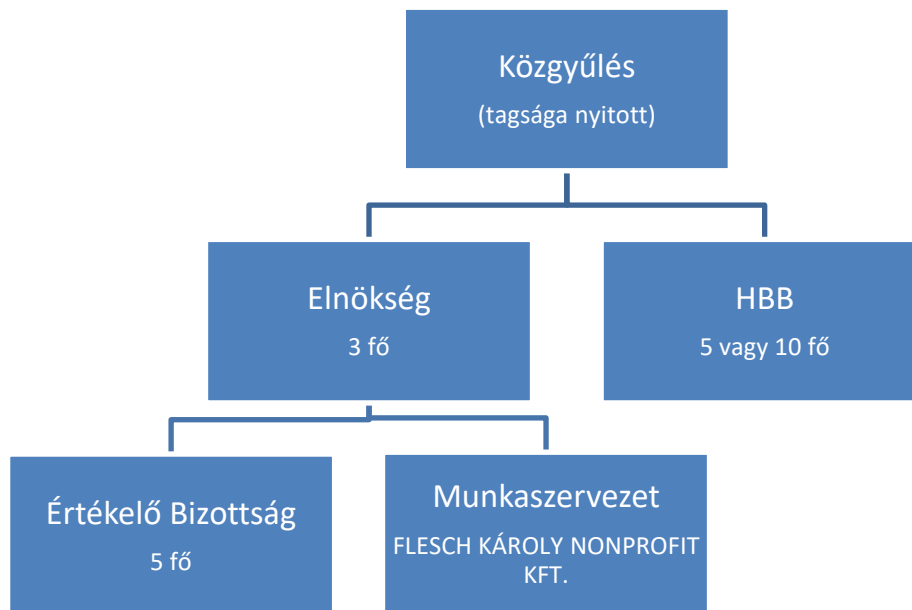
- a) Képviseli a HACS-ot, gondoskodik az alapszabály és a testületi szervek határozatainak végrehajtásáról és ellenőrzi azt.
- b) Az elnökségi ülések és közgyűlések között irányítja a HACS munkáját.
- c) Összehívja az elnökség üléseit, és azokon elnököl.
- d) A jóváhagyott költségvetés alapján irányítja a HACS gazdálkodását, felel a gazdálkodási és pénzügyi szabályok betartásáért. A HACS költségvetését, és a zárszámadását az elnökség elé terjeszti.
- e) A HACS nevében kötelezettséget vállal és utalványozási jogot gyakorol.
- f) Felügyeletet gyakorol a HACS munkaszervezet vezetője felett és ellenőrzi annak munkáját.
- g) Képviselési és kiadmányozási (aláírási) joggal rendelkezik a HACS közgyűlése és az elnökség vonatkozásában.
- h) Tevékenységéről rendszeresen beszámol az elnökségnek.

- i) Akadályoztatása esetén hatáskörének gyakorlását szükség szerint írásban vagy szóban, az alelnökre, annak akadályoztatása esetén a munkaszervezet vezetőre ruházhatja át.

A HACS alelnökei

A 2 alelnök az elnök általános helyettese. Ellátják mindazon feladatokat, amelyekkel az elnök megbízza őket. Az alelnökök a megbízás alapján az általuk elvégzett feladatokról beszámolnak az elnöknek.

Az alelnökökre vonatkozó egyéb szabályokat a HACS együttműködési megállapodása tartalmazza.



2. sz ábra: A Mosonmagyaróvári Helyi Akciócsoport szervezete

Forrás: saját szerkesztés

6.4.3 Kapacitás

A munkaszervezet *Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság* 100 %-os tulajdonosa Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata, mellyel évente kötött közművelődési feladat-ellátási szerződése van a vállalkozásnak. A Társaság öt divizionális szervezeti egységre tagolódik, ezek közül az úgynevezett Városmarketing funkciójú egység egy sajtó-, PR- és szponzorációs irodát, valamint marketing- és reklámirodát foglal magában. Ez a divízió látja el továbbá a pályázatok kezelését és a külső szervezetek számára történő pályázati segítségnyújtást, megbízásokat. Ez kiterjed a pályázatok keresésére, a megírásban való közreműködésre és a projektek lebonyolítására, adminisztrációjára. A *stratégia megvalósításához szükséges jelentős szervezeti tapasztalat itt biztosított*. A munkaszervezeti feladatokat négy, pályázati tapasztalatokkal rendelkező munkatárs fogja ellátni a megvalósítási időszakban. Csizsár Péter munkaszervezet-vezető a város szempontjából meghatározó kulturális és közösségi szervező erőt képvisel.

6.4.4 A működés fizikai feltételei

A munkaszervezet (www.flesch.hu) rendelkezik a legmodernebb infrastrukturális eszközökkel, modern, a városi közösségek számára nyitott, könnyen megközelíthető irodával, ahol a kisebb szakmai egyeztetések, workshop-ok megtartására is lehetőség van.

6.4.5 A működés költségei

A Mosonmagyaróvári Helyi Akciócsoport Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégiájának végrehajtására fordítandó költségek a szakértők főállású bérét és járulékait, valamint az időarányos rezsiköltségeket foglalják magukban. A szükséges külső erőforrások igénybevételére tervezett összeg azokat az elemzéseket, felméréseket és animáció költségeit fedezi, amik nélkül a városi méretű akcióterület célcsoportja nem érhető el hatékonyan.

6.4.6 Kockázatkezelés

Kockázat	valószínűsége	mértéke	Kockázatkezelési terv
Műszaki kockázatok			
A stratégia ERFA forrásainak felhívására műszakilag nem megfelelően előkészített pályázatok érkeznek be.	közepes	magas	HACS munkaszervezete tanácsadással támogat, szükség esetén beavatkozik.
Szakmailag és technikailag nem megfelelő kivitelező kerül kiválasztásra.	közepes	közepes	A projekt költségvetésének körültekintő megtervezése, ehhez megfelelő tapasztalattal rendelkező műszaki végzettségű szakember bevonása, releváns referenciák bekérése a pályázóktól.
Csak a végrehajtás során derül ki, hogy a kiválasztott műszaki megoldás részben vagy egészben nem kivitelezhető.	közepes	közepes	Pályázó közösségek felkészítése, a pályázati felhívásban rögzített fajlagos költségekre, tulajdonviszonyokra, ütemezésre vonatkozó konkrét korlátok meghatározása.
Jogi kockázatok			
A képlékeny eljárásrendi és jogszabályi környezet miatt időben csúsznak a programok.	közepes	közepes	A jogszabályok és szabályzatok folyamatos figyelemmel tartása, az esetleges változásokra gyors, rugalmas reagálás, folyamatos kapcsolattartás az IH-val. Jogi kompetenciákkal rendelkező munkatársak részvétele a munkaszervezetben
A képlékeny eljárásrendi és jogszabályi környezet miatt a már nyertes pályázatok a szabályzatoknak nem megfelelő elemeket tartalmaznak.	közepes	magas	Forrásátcsoportosítás a HKFS költségvetésében a maradványpénzek felhasználására. A helyi közösség saját forrásainak felhasználása.
Társadalmi és helyi közösségi kockázatok			
Helyi lakosság ellenállása a HKFS megvalósításával szemben.	alacsony	magas	Kiemelt figyelmet kell fordítani a projekt szintű kommunikációra és a célcsoportok közösségi programokba való aktív bevonására.
Nem megfelelő szervezettséggel rendelkező pályázó szervezet	közepes	magas	HACS-on belül eljárásrend kidolgozása a szervezeti gyengeség támogató kezelésére.

Kockázat	való- színűsége	mértéke	Kockázatkezelési terv
bevonása a stratégia végrehajtásába.			Forrásátcsoportosítás a stratégia költségvetésében a maradványpénzek felhasználására.
Pénzügyi, gazdasági, fenntarthatóság kockázata			
Az előfinanszírozás ellehetetlenül, fizetési képtelenség áll be.	közepes	magas	Pályázó szervezet felkészítése a megvalósítás kockázatára, eljárásrendi megoldás keresése az előfinanszírozásra a civil szektor esetében is.
Pénzügyileg nem megfelelően tervezett pályázatok, fajlagosan alul vagy fölül tervezett költségvetések.	közepes	magas	HACS-on belül eljárásrend kidolgozása a szervezeti gyengeség támogató kezelésére. Forrásátcsoportosítás a stratégia költségvetésében a maradványpénzek felhasználására.

A fentiek alapján összességében elmondható, hogy a HKFS megvalósítását leginkább befolyásoló kockázatok azonosítása megtörtént, kezelésükkel számolunk. Annak az esélye, hogy a stratégia megvalósításában komolyabb fennakadás adódjon, összességében alacsony.

6.5 Kommunikációs terv

A helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósítása nem lehet sikeres hatékony tájékoztatás, tudatos kommunikáció, jól megfogalmazott üzenetek és azok célcsoportokhoz történő eljuttatása nélkül. Ennek magas szintű, eredményes megvalósításához a Mosonmagyaróvári HACS munkaszervezetének megjelölt Flesch Károly Nonprofit Kft. **jelentős szakmai tapasztalattal** és **infrastruktúrával, eszközparkkal** rendelkezik.

A helyi lehetőségeket és a stratégia által kitűzött célok elérését figyelembe vevő átgondolt, hosszútávon ható, helyi szinten integrált kommunikációs tevékenységek szükségesek, amelyek egyrészt a már jól működő kommunikációs csatornákon keresztül valósulnak meg, másrészt **innovatív, a stratégia által elérni kívánt célcsoportokhoz alkalmazkodó új csatornák és eszközök használatával**.

A különböző célcsoportok irányába a projekt kezdetétől folyamatos kommunikációt kell biztosítani, ennek jelentőségéről **már a stratégia tervezése során is rengeteg tapasztalatot szerzett** a HACS.

A hatékony kommunikáció érdekében részletes kommunikációs terv készül majd a Felhíváshoz kapcsolódó „KTK 2020” Útmutató alapján.

6.5.1 A célcsoport meghatározása

A kommunikáció sikerét szolgálja, ha a kommunikációs tevékenységet a stratégiában meghatározott céloknak megfelelően meghatározott célcsoportokra vonatkozóan tervezzük meg. Fontos, hogy megtörténjen a külső és a belső kommunikációs tevékenységek, majd ennek megfelelően a *külső és belső kommunikációs célcsoportok* lehatárolása és önálló kezelése.

A *projekt belső kommunikációs célcsoportját* a fejlesztésben érintettek köre, tehát elsősorban a konzorciumi partnerek (HACS tagok), majd a megvalósítás a projektben aktívan közreműködők jelentik. A belső célcsoportok kommunikációs igénye elsősorban a projekttel kapcsolatos tájékoztatásra, a szakmai és pénzügyi előrehaladás helyzetére terjed ki. Az időszakos megbeszélések, projekttalálkozók beszámolóí, belső hírelevelek, tájékoztató kiadványok, előrehaladási jelentések mind hatékony kommunikációs formák lehetnek.

A *projekt külső kommunikációs célcsoportját* a helyi közösségi fejlesztési stratégia megvalósításába pályázati támogatás formájában is bevont pályázó szervezetek alkotják. Ezen belül is meghatározható közvetlen és közvetett célcsoport.

- Mosonmagyaróvár lakossága (közvetlen)
- Civil szervezetek (közvetlen)
- Vállalkozások (közvetett)
- Önkormányzat (közvetlen)

6.5.2 Kommunikációs eszközök, tevékenységek

A külső célcsoportok számára tervezett tevékenységekhez és a célokhoz illeszkedő kommunikációs eszközök és csatornák az alábbiak (melyek tartalmazzák a kötelező kommunikációs elemeket is):

- Kommunikációs terv készítése
- A korábban megvalósított hasonló projektek tapasztalatait, valamint a célcsoportok igényeit figyelembe véve a projektmegvalósítás alatt az egyik leghatásosabb kommunikációs eszköz vélhetően a *személyes, folyamatos kapcsolattartás*. Az infokommunikációs technológiákhoz való hozzáférés (illetve azok hatékony alkalmazása) a közösségfejlesztési akciókba bevonni kívánt

hátrányos helyzetűek körében nehézkes, feljűk mindenképpen ez a leghatékonyabb csatorna.

- A célcsoportok, illetve a fejlesztésben érintettek folyamatos tájékoztatása, a programmal kapcsolatos információk naprakész megjelenítése érdekében honlap került kialakításra. A honlap mellett Facebook oldal is indul, illetve a Mosonmagyaróvári Városi TV híradásaiban rendszeresen beszámol a közösségfejlesztési projektekről, pályázati lehetőségekről, feltételekről.
- Hírlevél rendszer kerül kialakítása, mely kiegészíti a honlapot és a Facebook oldalt és segítségével a HACS által megjelentett felhívások mindenkire eljuthatnak.
- A felhívások megjelenéséhez egyedi marketing kampányok és akciók is kapcsolódnak majd.
- Sajtómegjelenések összegyűjtése szükséges a fél éves jelentések, mérőföldkövek beszámolóihoz.
- Fotódokumentáció készítése szükséges az indikátorok alátámasztására és az események dokumentálására.

6.5.3 A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés bemutatása

A keletkező dokumentumokhoz való nyílt hozzáférést a honlap, a Facebook oldal valamint a hírlevél rendszer biztosítja. A HACS munkaszervezetének dolgozói nyitottak a személyes megkeresésekre és bárki számára felvilágosítást fognak nyújtani a HACS működéséről és a stratégia megvalósításáról.

6.5.4 A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és humán kapacitás bemutatása

A kommunikációs tevékenység jelentős részét a Flesch Károly Közművelődési, Könyvtári, Kulturális és Városmarketing Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság, mint a HACS munkaszervezete végzi majd. A szervezeten belül összpontosul Mosonmagyaróvár közeletének kommunikációja, a stratégia végrehajtásához kapcsolódóan két divízió együttműködésére lesz szükség: egyrészt a sajtó-, PR- és szponzorációs irodát, valamint marketing- és reklámirodát magába foglaló divízió, másrészt a Médiacentrum fog ebben közreműködni.

6.5.5 Kommunikációs ütemterv

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
2017.08.01- 2021.06.30.	A projekthez kapcsolódó külső és belső tájékoztatás folyamatos működtetése	Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása	közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	honlap, Facebook oldal, hírlevél, rendezvények, marketing anyagok	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselő, sajtó
2017.08.01- 2021.06.30.	A közvetlen célcsoporttal való folyamatos kommunikáció	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	közvetlen célcsoport	honlap, Facebook oldal, rendezvények, marketing anyagok	HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat
2017.08.01- 2021.06.30.	Kommunikációs terv készítése	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás	érintette köre, közvetlen célcsoport	kommunikációs terv amely felkerül a honlapra	projektgazda

Időpont	Feladat	Cél	Célcsoport	Eszköz	Szereplők
		osítás a projektről			
2017.08.01-2021.06.30.	Fórumok, Workshopok	a célcsoport tagok szélesebb körű bevonása, folyamatos kommunikáció és tájékoztatás	közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	rendezvény (tervezetena projekt időszaka alatt hat darab)	kommunikációs szakértő, HACS tagok, civil szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselő, sajtó
2017.08.01-2021.06.30.	Honlap és Facebook oldal működtetése	Folyamatos kommunikáció, információbiztosítás a projektről	közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	honlap, Facebook oldal	HACS iroda, HACS tagok
2017.08.01-2021.06.30.	Egyedi marketing kampányok és akciók megvalósítása a felhívásokhoz kapcsolódóan	Tájékoztatás és nyilvánosság biztosítása	közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	FB oldal, online és offline eszközök	kommunikációs szakértő, HACS tagok és az általuk megszólítani kívánt pályázók
2021.06.30.	Sajtónyilvános projekzáró rendezvény megszervezése, sajtóközlemény kiküldése a projekt zárásáról, előírt megállító tábla elkészítése és kihelyezése, sajtómegjelenések összegyűjtése, TERKEPTER feltöltése	Tájékoztatás és a szereplők bevonása	közvetlen célcsoport, közvetett célcsoport, érintettek köre	rendezvény, sajtóközlemény, projekt tábla	HACS tagok, non-profit szervezetek, lakosság, önkormányzat, gazdálkodó szervezetek képviselő, sajtó

6.5.6 Kommunikációs tevékenység pénzügyi terve

Kötelező nyilvánossági elem	Tervezett költség (Ft)

Kötelező nyilvánossági elem	Tervezett költség (Ft)
Facebook aloldal létrehozása, honlap kialakítása és megvalósítási időszak alatt tartalommal való megtöltése, illetőleg a honlap karbantartása	375 000
Sajtóközlemény kiküldése a projektindításról	nem tervezünk rá költséget elszámolni, saját szervezés keretében kívánjuk megvalósítani
Sajtómegjelenések összegyűjtése	nem tervezünk rá költséget elszámolni, saját szervezés keretében kívánjuk megvalósítani
„C” tábla elkészíttetése és kihelyezése	6 985
Fotódokumentáció készítése	nem tervezünk rá költséget elszámolni, saját szervezés keretében kívánjuk megvalósítani
Térképtér feltöltése a projekthez kapcsolódó tartalommal	nem tervezünk rá költséget elszámolni, saját szervezés keretében kívánjuk megvalósítani
Mindösszesen	381 985

Egyéb kommunikációs tevékenység	Tervezett költség (Ft)
Helyi Fórumok szervezése (4 alkalom)	375 000
Kiadványok és nyomtatott sajtóanyagok	885 285
A felhívásokhoz kapcsolódó egyedi marketingakciók és kampányok szervezése	nem tervezünk rá költséget elszámolni, saját szervezés keretében kívánjuk megvalósítani
Mindösszesen:	1 260 285

6.6 Monitoring és értékelési terv

A helyi közösségi fejlesztési stratégia sikeres - és a HACs elvárásainak és a pályázati felhívásnak megfelelő - végrehajtását a monitoring mutatókon keresztül tudjuk értékelni, mivel ez ad objektív bírálati szempontot és összehasonlítási lehetőséget. A Mosonmagyaróvári Helyi Közösség akciócsoportjának helyi közösségi fejlesztési stratégiájában az alábbi általános és speciális indikátorokat alkalmazzuk a visszacsatolásra:

Általános – a helyi közösségi fejlesztési stratégiában meghatározott – **indikátorok:**

Indikátor megnevezése	Adatforrás	Adatgyűjtés gyakorisága
Közösségi szinten irányított városi helyi fejlesztési stratégiával érintett települések lakosság száma	FAIR	félévente
A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	FAIR	félévente
Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	FAIR	félévente
Városfejlesztés: Városi területeken létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	FAIR	félévente
Intézmények száma, amelyekben nőtt a látogatottság a program előtti időszakhoz képest	IH	félévente

Speciális indikátorok

SC_02 A közösségteremtő és kulturális rendezvények látogatottságának növelése

Intézkedés I_02: Közösségi akciók - A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül

Specifikus cél	Mutató	adatfelvétel gyakorisága	forrás
SC_02 Helyi identitást szolgáló közösségteremtő és kulturális rendezvények számának növelése	M_02_01: létrehozott kulturális rendezvények száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés
	M_02_02: létrehozott kulturális rendezvények látogatóinak száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés

SC_03 Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül

Intézkedés I_03: Virágzóvár: közösségépítő kezdeményezések megvalósítása

Specifikus cél	Mutató	adatfelvétel gyakorisága	forrás
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_01: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés
	M_03_02: megvalósított közösségi kezdeményezések, akciók által közvetlenül érintett lakosság száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés

Intézkedés I_04: Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködések erősítése érdekében

Specifikus cél	Mutató	adatfelvétel gyakorisága	forrás
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_03: megvalósított képzések, tréningek, műhelyek száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés
	M_03_04: a kapacitásépítésbe, mentorálásba bevont helyi közösségek, nonprofit szervezetek száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés
	M_03_05: az önkéntességbe	évente	projekt-előrehaladási jelentés

Specifikus cél	Mutató	adatfelvétel gyakorisága	forrás
	bekapcsolódó személyek száma		

Intézkedés I_05: Művelt közösség: a közösségi alkalmak számának növelése

Specifikus cél	Mutató	adatfelvétel gyakorisága	forrás
Virágzó városi közösségek kialakítása a közösségi kezdeményezések támogatásán, a közösségi alkalmak és a kapacitások bővítésén keresztül	M_03_06: A kormányzati, önkormányzati, ill. társadalmi partnerek vagy nem önkormányzati szervezetek által a HFS (HKFS) keretében tervezett és végrehajtott programok száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés
	M_03_06: kulturális és közösségépítő rendezvények résztvevőinek száma	évente	projekt-előrehaladási jelentés

A monitoring adatok feldolgozása:

Az adatokat a munkaszervezet pályázonként elkülönített, jól áttekinthető formában dokumentálja, az összegzéseket évente a HACS elnöksége elé tárja. Az elnökség az adatokból következtethet a stratégia módosításának szükségességére.

A HACS saját teljesítményének értékelése:

A HACS teljesítményének önértékeléséről (a pályázati kiírások eredményes kommunikációja a térségi szereplők felé; a beérkezett pályázatok mennyisége és minősége; az értékelés minősége) a munkaszervezet évente történő rendszerességgel szöveges, táblázatos formában beszámol az elnökségnek. A rendszeres elnökségi üléseken értékelésre kerülnek a folyamatok, és meghatározásra kerülnek a szükséges lépések.

A felülvizsgálatok és értékelések eredményének kommunikációja:

A stratégia megvalósulását érintő valamennyi fázisról az érintettek rendszeresen értesülnek a honlapon és a városi médián keresztül. A közgyűlési döntést igénylő változásokat (pl. stratégia módosítása) a tagság felé is kommunikáljuk, a megszületett döntésekről (pl. egy új intézkedés, egyéb hangsúlyos feltételek változása) a stratégia tervezésének folyamatához hasonlóan fórumokat, műhelynapot szervezünk.

6.7 Horizontális célok

6.7.1 Esélyegyenlőség

A HKFS alapvető célját tekintve, az alulról építkező közösségek fejlesztésének megvalósítása tekintetében az esélyegyenlőség horizontális célját a lehető legtágabb horizonton használja és értelmezi. A közösségi szerveződésekbe rendkívüli dinamikát képes vinni a társadalom peremén élők bevonása. Ezt a lehetőséget már a stratégia tervezése folyamán is kiemelten kezeltük, a megvalósítás és majd a fenntartás során pedig újabb eszközökkel próbáljuk megragadni.

A közösségi életben való részvétel szempontjából passzív célcsoporton belül a stratégia végrehajtása során külön figyelmet kell fordítani azokra, akik fogyatékkal élőként eleve nehezen alakítanak ki közösségi kapcsolatokat, integrált csoportoknak csak ritkán tagjai. Ezért a tervezési folyamat különböző szintjein (interjúk, műhelymunka, fórum) és a személyes konzultációban is kitértünk a hátrányos helyzetű célcsoportok szükségleteire, a programokba történő bevonásuk lehetőségeire.

A tervezés során – a helyzetfeltárási fejezetekben leírtak szerint - figyelembe vettük Mosonmagyaróvár Helyi Esélyegyenlőségi Programját és az ott megfogalmazott problémákat és intézkedési tervi elemeket is, és a fejlesztési célokat összehangoltuk ezen célkitűzésekkel.

Stratégiánkban specifikus célként került megfogalmazásra a partnerségek ösztönzése és a helyi érzékenység növelése, a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok esélyegyenlőségének elősegítése, különös tekintettel a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, közösségi beilleszkedésük támogatására.

A projekt megvalósítása során, a tényleges vállalásaink esetén olyan konkrét cselekvéseket határoztunk meg, melyek teljesítése szervezeti keretei és lehetőségei mellett valóban realizálható – akár magasabb költségteher vállalásával is. A stratégia megvalósítása során az esélyegyenlőség biztosítását folyamatosan nyomon kísérjük, és vállaljuk, hogy a beszámolóinkban ezekről az eredményekről is számot adunk.

Az infrastrukturális fejlesztések során a fejlesztésre kerülő épületekben akadálymentesítést is tervezünk végrehajtani, továbbá a létrejövő közösségi terek használatakor kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy valamennyi esélyegyenlőségi célcsoport tudja azokat használni.

A megvalósítás során az Önkormányzat közfoglalkoztatási programja keretében biztosítjuk a megújításra kerülő terek és épületek fenntartását, biztosítva ezáltal az elhelyezkedni nem tudó munkanélküliek jövedelemszerzési lehetőségét.

Programjaink megvalósítása során önkéntes fiatalokat is alkalmazunk, amely egyrészt megismerteti velük ezt – a Magyarországon még kevésbé ismert – részvételi formát, másrészt gyakorlati tapasztalatszerzést biztosít számukra. Az egyik intézkedés keretében az önkéntesség elterjedését segítő akciók támogatására is sor kerül.

6.7.2 Fenntarthatóság

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia egyik célja a fenntartható társadalom és közösség támogatása Mosonmagyaróvár városában. A fenntartható társadalom alapvető ismertetőjele a lehetőségekhez való hozzáférés esélyegyenlőségének biztosítása, az életminőség javítására való törekvés, a természeti erőforrások fenntartó használata, a környezetminőség megőrzése.

A HACS és az operatív munkaszervezet tagjainak feladata lesz, hogy a stratégia megvalósítása során folyamatosan figyelemmel kísérjék a környezeti követelmények érvényesítését - ebben a működő monitoring rendszer lesz segítségükre.

A Helyi Közösségi Fejlesztési Stratégia megvalósítása során a **környezeti fenntarthatóság** biztosítása és a környezeti szemléletformálás külön pályázati felhívásként is szerepel stratégiánkban, ugyanakkor beépül a kiírásra kerülő pályázatok felhívásaiba az alábbiak szerint is:

- a beruházások során környezettervező szakmérnök bevonása kötelező lesz, aki elvégzi a teljes körű környezeti hatásvizsgálatot, és cselekvési programot fogalmaz meg a károsító hatások csökkentésére. Ennek betartásáról a kedvezményezettek a monitoring rendszeren keresztül szolgáltatnak adatot;
- a környezettudatos térhasználattal összekapcsolt pályázatok előnyt élveznek az elbírálás során (pl: olyan helyszíneken valósulnak meg a programok, amely fenntartható közlekedési módon megközelíthetőek – gyalog, kerékpárral etc.)

A **pénzügyi fenntarthatóság** biztosítása érdekében a megvalósítás során olyan partnerségeket kell kialakítani, amelyek már rövid távon is a célok iránti elköteleződéshez vezetnek – a mentorálás és szponzoráció működésének színvonalát, stabilitását tudatosan emelve Mosonmagyaróváron. Ugyanezt a célt szolgálja a civil szervezetek kapacitásfejlesztését célzó intézkedés.

A **társadalmi fenntarthatóság** megvalósítására külön beavatkozások szerepelnek stratégiánkban; az egymással és környezetükkel együttműködni képes, kezdeményező közösségek ötleteinek megvalósítása, a helyi társadalom fenntarthatóvá tétele stratégiánk fő célkitűzése.

6.8 A HKFS innovatív elemeinek bemutatása

A város mindig is innovatívan közelített a közösségépítés kérdéséhez (pl. Virágzó Város program), a HKFS ezt az innovációt viszi tovább és terjeszti ki más területekre (pl. civil kapacitásfejlesztés, diákközösségek támogatása, szociális gazdasági kezdeményezések stb.).

További innovációs elem a városi terek újraértelmezése: a kulturális és közösségi élet helyszínei nem csak a szokványos közművelődési intézmények lesznek, hanem vízpartok is, ami teljesen új szereppel ruház fel egyes városrészeket, és új viszonyulásokat hoz létre a megélt térhez és a város szövetéhez kapcsolódóan is.

7. Indikatív pénzügyi terv

A HKFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	A műveletek megnevezése	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen	%
1	<i>Intézkedés I_01:</i> Forum Civitatis – A városi közösségépítés helyszíneinek fejlesztése	0	0	40	100	86,5	226,5	62,92
2	<i>Intézkedés I_02:</i> Közösségi akciók – A kulturális múlt, jelen és jövő megismertetése programokon és közösségteremtő rendezvényeken keresztül	0	0	2	5	3	10	2,77
3	<i>Intézkedés I_03:</i> VirágzóVár: közösségépítő kezdeményezések megvalósítása	0	0	20	33	6	59	16,39
4	<i>Intézkedés I_04:</i> Szedd Magad! – a helyi civil közösségek kapacitásfejlesztése az alulról szerveződő közösségi együttműködések erősítése érdekében	0	0	7,5	5,5	2	15	4,17
5	<i>Intézkedés I_05:</i> JátszóVár: a közösségi alkalmak számának növelése	0	0	12,5	32	5	49,5	13,75
	Összesen	0	0	82	175,5	102,5	360	100

Ssz.	A műveletek megnevezése	Egyéb forrás							Összesen	%
		2016	2017	2018	2019	2020	2021			
5	Nem releváns	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Összesen									

Fejlesztési források összesen	0	0	0	82	175,5	102,5	360	100
--------------------------------------	----------	----------	----------	-----------	--------------	--------------	------------	------------

A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Összesen
Működési költségek	6,0325	4,008	9,62	9,62	8,819	0	38,0995
Animációs költségek	0	0,238	0,57	0,57	0,523	0	1,9
Összesen	6,0325	4,246	10,19	10,19	9,342	0	40,00

A működési költségek közé tervezett összegek a rendszeresen (többnyire havi szinten) felmerülő költségek, amelyek a HACS-munkaszervezet folyamatos működéséhez kapcsolhatók: HKFS készítése, külső szakértői közreműködés, nyilvánosság biztosítása, a munkavállalók bére és járuléka, anyagköltség. Az ismertetett adminisztrációs költségek mellett 2016-ban a HKFS készítésének szakértői költsége is megjelenik. A nyilvánosság és a működés éves rendszerességű költségeit pedig éves szinten, egyforma arányban kívánjuk elszámolni.

Az animációs költségek között terveztük a fórumok (4 db), kiadványok (2 db), szórólap, tv-s megjelenések, 8 db nyomtatott sajtóanyagot, valamint a CLLD aloldalt és Facebook oldalt.